

ZALAEGRSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

□ 8901 Zalaegerszeg, Kossuth L.u.17-19. □ 92/502-106

Email: mayor@zalaegerszeg.hu

..... napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
2025. május 15-i ülésére

Tárgy:

Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Előterjesztő:

Balaicz Zoltán polgármester

Készítette:

Polgármesteri Kabinet

Farkas Veronika intézményfenntartó szakreferens

Salamon-Farkas Szabina ifjúsági és közművelődési szakreferens

Tóth Adél sk. intézményfenntartó szakreferens

Szociális és Igazgatási Osztály

Kondákor Klaudia sk. osztályvezető-helyettes

Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ

Zsolnai Judit sk. intézményvezető

Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék

Prenner Zsuzsanna sk. intézményvezető

Tárgyalta:

Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság

Humánigazgatási Bizottság

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

A közgyűlésre meghívást kap:

Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ

Zsolnai Judit intézményvezető

Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék

Prenner Zsuzsanna intézményvezető

Törvényességi és tartalmi-formai szempontból ellenőrizte:

Önkormányzati Osztály

Gondnői János köznevelési

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete - az alábbiak szerint határozza meg:

1. *A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.*
2. *Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása:*
 - *a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,*
 - *egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzübeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,*
 - *gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.*
3. *Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:*
 - *gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),*
 - *gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.*
- 4–5.
6. *A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.*
7. *Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).*
8. *A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalokú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.*
9. *A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).*

A fenti tartalmi követelmények figyelembevételével készítettük el a gyermekvédelem helyzetéről szóló 2024. évi beszámolót:

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére,

veszélyeztetettségének¹ megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A pénzbeli és természetbeni ellátások közül a helyi önkormányzat a gyermekvédelmi törvény alapján a *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt* köteles biztosítani. Ezen felül önként vállalt feladatként önkormányzati rendelet alapján egyéb támogatást is megállapíthat. Városunkban a szociálisan rászorulókat által elérhető támogatások köre nem változott: *gyermekétkeztetési támogatást, Bursa Hungarica ösztöndíjat, egyszeri nevelési juttatást, valamint átmeneti segínyt* igényelhetnek. A zalaegerszegi állandó lakcímmel rendelkező újszülött gyermek részére pedig kérelem nélkül, alanyi jogon *újszülött gyermekek támogatását* biztosítunk.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások körébe tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei ellátás, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) és a gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás nem az önkormányzat hatáskörébe tartozó feladat.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések (a gyermekek védelembe vételével kapcsolatos feladatok, a családba fogadás, az átmeneti és tartós nevelésbe vétel, nevelési felügyelet elrendelése, utógondozás, az utógondozói ellátás elrendelése, az ideiglenes hatályú elhelyezés) a gyámhivatal hatáskörébe tartoznak.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el az egészségügyi szolgáltatást nyújtók (házi orvos, védőnői szolgálat); a család- és gyermekjóléti központok; a köznevelési intézmények; a rendőrség; az ügyészség; a bíróság; a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, a foglalkoztatási, foglalkoztatás-felügyeleti hatóság.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi rendszerben közreműködő személyek, szolgáltatók, intézmények, hatóságok kötelesek egymással együttműködni, egymást kölcsönösen tájékoztatni. (pl. jelzőrendszer útján)

¹ veszélyeztetettség: Gyvt. 5. § n): olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza

I.
DEMOGRÁFIAI ADATOK:

**A zalaegerszegi népesség megoszlása
2022-2024.**

2022. december 31.				2023. december 31.			2024. december 31.		
Életkor [év]	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő	Összesen
0-3	795	707	1502	756	694	1450	698	653	1351
4-6	708	639	1347	677	588	1265	641	550	1191
7-14	1922	1796	3718	1902	1802	3704	1877	1739	3616
15-17	770	745	1515	775	729	1504	776	739	1515
18-24	1669	1536	3205	1716	1540	3256	1737	1590	3327
25-29	1377	1279	2656	1311	1212	2523	1252	1135	2387
30-34	1586	1493	3079	1501	1455	2956	1429	1365	2794
35-39	1693	1706	3399	1685	1628	3313	1622	1556	3178
40-44	2112	2118	4230	1956	1971	3927	1842	1835	3677
45-49	2694	2634	5328	2698	2712	5410	2639	2661	5300
50-54	2112	2105	4217	2158	2123	4281	2236	2261	4497
55-59	1626	1849	3475	1713	1928	3641	1787	1917	3704
60-64	1620	1993	3613	1536	1875	3411	1536	1864	3400
65-69	1857	2616	4473	1807	2536	4343	1677	2374	4051
70-74	1488	2190	3678	1518	2277	3795	1588	2329	3917
75-	1798	3519	5317	1861	3662	5523	1961	3809	5770
Összesen:	25827	28925	54752	25570	28732	54302	25298	28377	53675

Forrás: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal népesség nyilvántartása

Korosztály	2022.		2023.		2024.	
0-17 évesek száma, aránya	8082	14,8%	7923	14,6%	7673	14,3%
18-64 évesek száma, aránya	33202	60,6%	32718	60,2%	32264	60,1%
65 feletti száma, aránya	13468	24,6%	13661	25,2%	13738	25,6%
Összesen	54752		54302		53675	

A korosztályok aránya az utóbbi években komoly átrendeződést mutat: a fiatalabb népesség aránya csökkenést, ugyanakkor a 15-17 és 18-24 éves korcsoport némi emelkedést mutat a 2023. évhez képest. Az 50-54 évesek, valamint az 55-59 évesek aránya szintén növekedést, míg sajnos a 60-64 és a 65-69 évesek aránya látványosan halad negatív irányba.

Az időskorú lakosság aránya továbbra is jelentős mértékben emelkedik, ez a tendencia az oly sokszor említett előregedő társadalom képét vetíti előre. A változás nem csak Zalaegerszegen mutatkozik, az országos statisztikai adatokra is ez a jellemző.

**A zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező újszülöttek száma
2016-2024.**

Év	Újszülöttek száma
2016	465
2017	477
2018	478
2019	439
2020	426
2021	453
2022	336
2023	331
2024	300

Forrás: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal népesség nyilvántartása

A vizsgált időszakban 2018-ig emelkedett az zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező újszülöttek száma, majd egy átmeneti csökkenést követően a 2021. évben növekedett, 2022-ben azonban nagy mértékben csökkent a vizsgált korosztály száma, és ezt nem haladta meg a 2024. évi születésszám sem.

II.

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁSOK:

A pénzbeli és természetbeni ellátások közül a Gyvt. alapján a települési önkormányzat jegyzője szociális rászorultságtól függően *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt* állapít meg. Ezen felül önként vállalt feladatként az önkormányzat helyi rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek illetve fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel települési támogatásokat biztosíthat.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a szociálisan rászorulóknak számára adható támogatások típusait, a jogosultság feltételeit, valamint az eljárás szabályait a települési támogatásról és a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 7/2022. (III.18.) önkormányzati rendeletében határozta meg. Ennek alapján rendszeres támogatásként *gyermekékeztetési támogatás*, eseti jelleggel pedig *egyszeri nevelési juttatás*, valamint *átmeneti segély* állapítható meg. A *Bursa Hungarica ösztöndíjak elbírálása a Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának rendjéről* szóló szabályzata alapján történik.

Fenti támogatások az alacsony jövedelemmel, tartósan megélhetési problémákkal küzdő családokat érinti, továbbá az átmeneti segéllyel azokat a családokat is tudja az önkormányzat támogatni, akik a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó, valamint az iskoláztatás kiadásaihoz szorulnak anyagi segítségre. A Nemzedékek kézfogása támogatásokról szóló 14/2023. (IV.24.) önkormányzati rendelet alapján alanyi joggal történik az újszülött gyermekek támogatása.

II. 1.

A Gvyt.-ben szabályozott ellátások

A támogatás célja segíteni az anyagi okok miatt veszélyeztetett családokat abban, hogy a gyermeki jogokkal összhangban képesek legyenek gyermekeik családban történő ellátására. A kedvezmény alapján ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést, egyéb feltételek fennállása esetén szünidei gyermekétkeztetést, pénzbeli támogatást, valamint a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeket vehetnek igénybe a jogosultak.

A támogatás megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet is kezdeményezheti.

A jogosultságot a szülő, a gyám, vagy a nagykorú gyermek részére lehet megállapítani. Kedvezményben részesülhet:

- a kiskorú,
- a nagykorú, 23 évesnél fiatalabb, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermek,
- a 25 évesnél fiatalabb, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy évre történő megállapításának feltétele a szociális rászorultság, ami jövedelmi és vagyoni szempontú vizsgálatot jelent. Jövedelmi viszonyai alapján veszélyeztetett az a gyermek, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének² 225 %-át (64.125,-Ft).

Azokban az esetekben, amikor a gyermeket a törvényes képviselő egyedül neveli, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, 23 év alatti és középiskola nappali tagozatán, vagy 25 év alatti és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a rászorultság jövedelmi határa a szociális vetítési alap összegének 245 %-a (69.825,-Ft).

A jogosultságnak vagyoni feltétele is van: a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó vagyon - hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű (pl. haszonélvezeti) jog - értéke nem haladhatja meg külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát (570.000,-Ft), vagy együtt számítva annak hetvenszeresét (1.995.000,-Ft). Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségekre tekintettel fenntartott gépjármű.

² A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése alapján: „(1) A szociális vetítési alap összege 28500 forint.”

A jegyző a kedvezményt egy évre, de legfeljebb a gyermek 23., illetve 25. életévének betöltéséig állapítja meg. A támogatás alapvetően természetbeni ellátás, mellyel a bölcsődés, az óvodás, és általános iskolás korúak a gyermekétkeztetést ingyenesen, a középiskolások 50 %-os kedvezménnyel vehetik igénybe. Pénzbeli támogatást két alkalommal (augusztusban és novemberben) anyagi jogon kapnak. Ennek összege gyermekenként 6.000,- Ft, a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500,- Ft.

Az elmúlt évben 194 kiskorú, és 11 fiatal felnőtt, összesen 205 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (2024. december 31-én nyilvántartott adat). Közülük azok esetében, ahol a szülő alacsony (legfeljebb alapfokú) iskolai végzettséggel rendelkezik, munkanélküli, vagy a gyermek fejlődéséhez szükséges lakáskörülmények nem biztosítottak, a gyermek *hátrányos* vagy *halmozottan hátrányos helyzete* is megállapítható. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak alapösszegű, a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek illetve fiatal felnőttek emelt összegű pénzbeli ellátásra jogosultak. Alapösszegű támogatást augusztusban 63, novemberben 56, emelt összegű támogatást augusztusban 135, novemberben pedig 145 gyermek számára került kiutalásra. Fedezetét, 2.560 eFt-ot a központi költségvetés biztosította.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a gyermek tartására köteles családba fogadó gyámul kirendelt hozzátartozó *kiegészítő pénzbeli ellátásra* jogosult, ha nyugellátásban, időskorúak járadékában, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátásban részesül. Összege havi 6.270,- Ft. A jogosultság megállapítására nem került sor.

II. 2.

Az önkormányzat rendeleteiben szabályozott gyermekvédelmi ellátások

II. 2. 1.

Gyermekétkeztetési támogatás

Az intézményi gyermekétkeztetés költségéhez nyújt támogatást az önkormányzat azon családok részére, ahol anyagi nehézségek következtében az étkezési térítési díj kifizetése gondot jelentett, tehát ha a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a szociális vetítési alap összegének 400 %-át (114.000,-Ft), egyszülős családok esetében a szociális vetítési alap összegének 510 %-át (145.350,-Ft), és vagyonuk nincs. A *támogatás* a gyermek által igénybe vett étkezési napokra 350 Ft-tal (2025.04.01. naptól 550,- Ft) járul hozzá a térítési díj kifizetéséhez. A támogatást az étkezési napok lekérdezését követően utólag, közvetlenül a szülő részére utaljuk. Az érintett 25 család (35 gyermek) az év során átlagosan 22.170,- Ft étkezési díj megfizetése alól mentesült. Az érintett családok esetében az egyszülős családok aránya 50 %. A kifizetett hozzájárulás összesen 775 e Ft volt.

II. 2. 2.

Bursa Hungarica ösztöndíj

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszert a Kormányzat 2000 őszén hirdette meg az önkormányzatok számára. Célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. A pályázat elbírálása során tanulmányi eredmény nem vehető figyelembe, illetve a megállapítás egyéb feltételhez, kötelezettség vállalásához (pl. letelepedés, munkavállalás) sem köthető. Önkormányzatunk a program indulásától kezdve minden évben részt vett a pályázati rendszerben.

Az „A” típusú ösztöndíjat a nappali tagozatos hallgatók két félévre, a „B” típusút az utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, illetve diplomával nem rendelkező és felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert érettségizettek hat félévre nyerhették el, ha a pályázó háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a szociális vetítési alap összegének 750 %-át (213.750,- Ft) és vagyonuk nincs.

A Bursa Hungarica ösztöndíjat elnyert újonnan bekapcsolódó nyertes pályázók száma 13 fő. A jövedelmi értékhatár jelentős emelése egyenlőre a kívánt hatást nem érte el, a pályázók száma nem növekedett. Az elmúlt évben összesen 27 fiatal részesült átlagosan 15.000 Ft/hó támogatásban.

II. 2. 3.

Egyszeri nevelési juttatás

A kedvezményben részesülők a gyermeket nevelő családok legalacsonyabb jövedelmű rétegét képezik, ezért önkormányzatunk a karácsonyi ünnepekre tekintettel gyermekekenként 11.400.- Ft összegű *egyszeri nevelési juttatást* folyósított. A támogatást külön igényelni nem kellett. 113 családot érintően, 201 gyermek jogán kiutalt önkormányzati forrás 2.700 eFt-ot tett ki.

II. 2. 4.

Átmeneti segély

Az átmeneti segély azoknak a jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján rászorulóknak tekinthető családoknak nyújt segítséget, akik elemi kár, váratlan esemény miatt létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek és a felmerült többletkiadáshoz családi támogatásra sem számíthatnak. Átmeneti megélhetési problémákhoz, váratlanul felmerülő kiadásokhoz az első fokon eljáró polgármester összesen 52 esetben állapított meg eseti jelleggel átlagosan 52.366.- Ft összegű *átmeneti segélyt*. Kifejezetten a gyermeknevelés kiadásaihoz 5 család (beiskolázás, nyári tábor és szemüvegvásárlás költségeinek mérséklésére) összesen 200 eFt támogatásban részesült.

II. 2. 5.

Újszülött gyermekek támogatása

A támogatással az önkormányzat a szülőknek a gyermekszületéssel kapcsolatos kiadásaihoz kíván hozzájárulni. Külön kérelem nélkül jogosult rá minden anyakönyvezett, újszülött gyermek, akinek állandó lakóhelyeül a lakcímnnyilvántartásba zalaegerszegi lakóhely került bejegyzésre. A támogatás természetbeni ellátásként, vásárlási utalvány formájában vehető igénybe. A gyermekekenként 30.000.- Ft összegű utalványt 298 újszülött törvényes képviselője vehette át.

II. 3.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása jegyzői hatáskörben

A törvény értelmében a jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem esetén az alábbi tényezők fennállását vizsgálja:

- a család nehéz anyagi helyzetét, amit a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igazol;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottságát;
- az elégtelen lakáskörülményeket;

- azt a körülményt, hogy a család szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben él-e.

Abban az esetben, ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül egy további feltétel megléte állapítható meg, az a hátrányos helyzet, ha két további feltétel megvalósul, az a halmozottan hátrányos helyzet fennállását jelenti.

Ennek alapján ingyenes szünidei étkeztetésre, a már említett emelt összegű pénzbeli támogatásra, valamint többféle kedvezményre válik jogosulttá a gyermek.

Az elmúlt évben jegyzői hatáskörben újonnan 95 hátrányos helyzetű és 56 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jogosultságát állapítottuk meg. Ebből a hátrányos helyzetet 89 esetben a szülő alacsony iskolai végzettsége, 3 esetben munkanélkülisége, 3 esetben az elégtelen lakókörnyezet alapozta meg. A halmozottan hátrányos helyzetűek körében 12 családban valamely szülő alacsony iskolai végzettségű és álláskereső, 1 esetben valamely szülő alacsony iskolai végzettsége és a nem megfelelő lakáskörülmények indokolták, 39 gyermek családjában munkanélküliség és rossz lakáskörülmények igazolódtak, valamint 4 gyermek esetén mindhárom körülmény igazolódott.

A fentiekén túl a gyámhivatal hatáskörébe tartozó nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás önmagában megalapozza a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. Adatokat erről a Zalaegerszegi Járási Hivatal, mint érintett hatóság tud adni a saját gyermekvédelmi feladatainak értékelésében.

II. 4.

Szünidei gyermekétkeztetés

Az önkormányzatok kötelező feladatát jelentő szünidei gyermekétkeztetés kiterjed az iskolai szünidő (téli, tavaszi, nyári, őszi) időszakára, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása idejére is. A szünidei gyermekétkeztetés keretében az önkormányzatnak – a szülő, törvényes képviselő kérelmére – a napi, egyszeri, déli meleg főétkezést kell ingyenesen biztosítani a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/B. §-a szerint a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

a) szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,

b) május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város címzetes főjegyzője a jogszabályban meghatározottak figyelembevételével tájékoztatta az érintetteket a szünidei gyermekétkezéssel kapcsolatos tudnivalókról.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024. évben az alábbiak szerint szervezte

meg a szünidei étkeztetést:

Tavaszi szünet:

A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartama:

2024. március 28.; április 2., 3., 4., 5. *(iskolai tavaszi szünet 5 munkanapja)*

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének helyszíne:

Kaffka Margit Tagkollégium

8900 Zalaegerszeg, Puskás T. u. 2.

A szünidei gyermekétkeztetés igénylők száma: 5 fő

Nyári szünet:

A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartama:

2024. június 24. és 2024. augusztus 22. (43 munkanap az iskolai nyári szünet ideje alatt)

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének helyszíne:

Zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium

8900 Zalaegerszeg, Rákóczi Ferenc utca 49-53. (Az iskola étkezője)

A szünidei gyermekétkeztetés igénylők száma: 10 fő

Őszi szünet:

A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartama:

2024. október 28., 29., 30., 31. *(iskolai őszi szünet 4 munkanapja)*

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének helyszíne:

Kaffka Margit Tagkollégium

8900 Zalaegerszeg, Puskás T. u. 2.

A szünidei gyermekétkeztetés igénylők száma: 3 fő

Téli szünet:

A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartama:

2024. december 23., 30., 31; 2025. január 2., 3. *(iskolai téli szünet 5 munkanapja)*

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének helyszíne:

Kaffka Margit Tagkollégium

8900 Zalaegerszeg, Puskás T. u. 2.

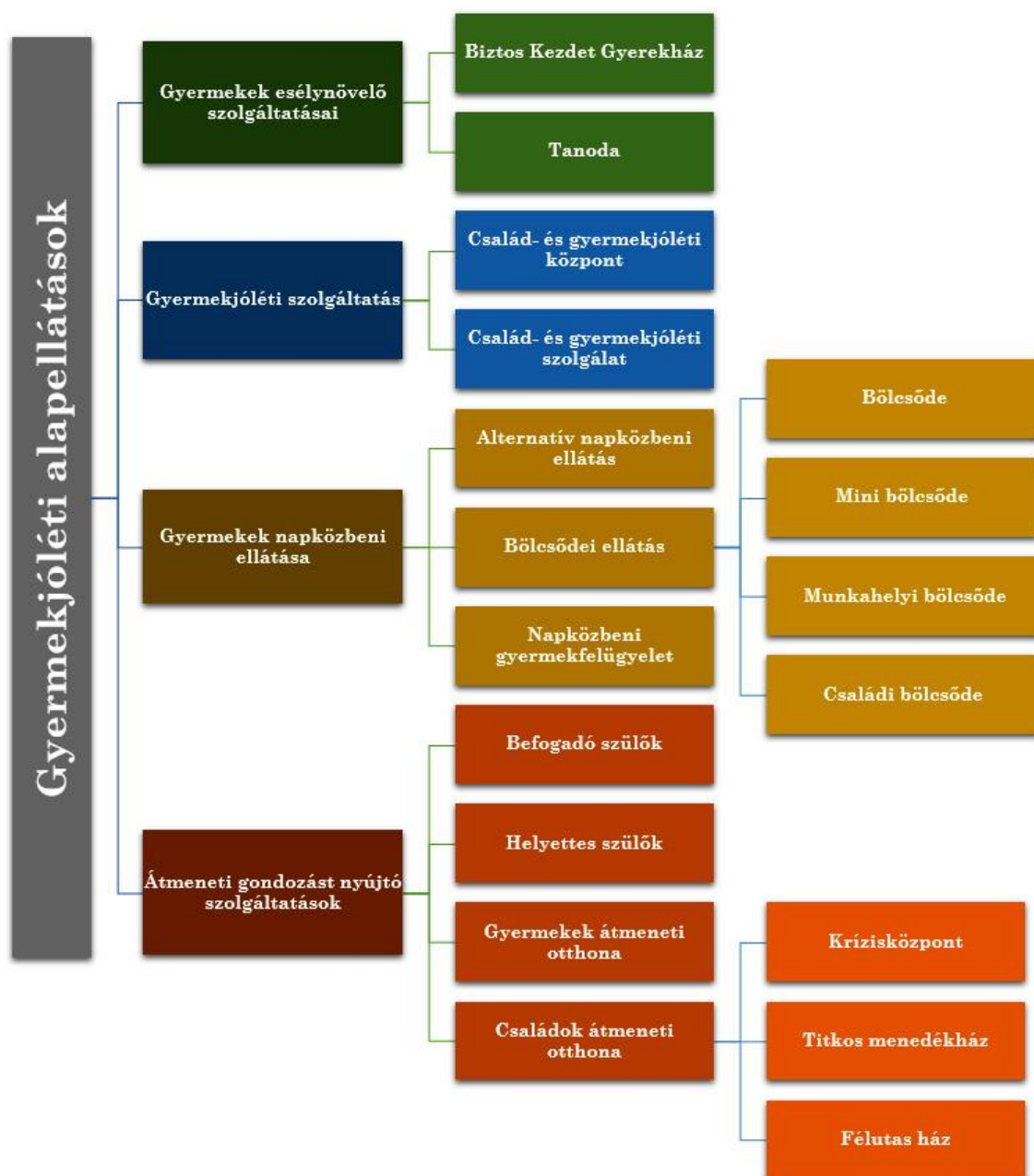
A szünidei gyermekétkeztetés igénylők száma: 3 fő

A szünet időtartamára eső munkanapokon a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztása 11-12 óra között. *(Ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított ételt a szülő elvihette.)*

III.

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások körében a törvény négy kategóriát hozott létre, a **gyermekjóléti szolgáltatást**, a **gyermek napközbeni ellátását**, a **gyermek átmeneti gondozását**, és utoljára (2019-től) a **gyermek esélynövelő szolgáltatásait**.

III. 1. Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde intézménye a 3 éven aluli gyermekek gondozását, nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődését elősegítő személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény.

Zalaegerszegeen a gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat által fenntartott 5 bölcsőde, jelenleg 412 férőhellyel biztosítja.

A férőhelyek tekintetében változás történt, 2024. augusztus végétől megkezdte működését az Andrásidai Mini Bölcsőde.

Férőhelyek alakulása:

- Andrásidai Mini Bölcsőde 16 férőhely
- Cseperedő Bölcsőde (Zalaegerszeg, Petőfi u. 21-25.) 96 férőhely
- Napsugár Bölcsőde (Zalaegerszeg, Napsugár u.32.) 110 férőhely
- Tipegő Bölcsőde (Zalaegerszeg, Kis utca 10.) 82 férőhely,
- Úrhajós Bölcsőde (Zalaegerszeg, Úrhajós u. 2.) 108 férőhely.

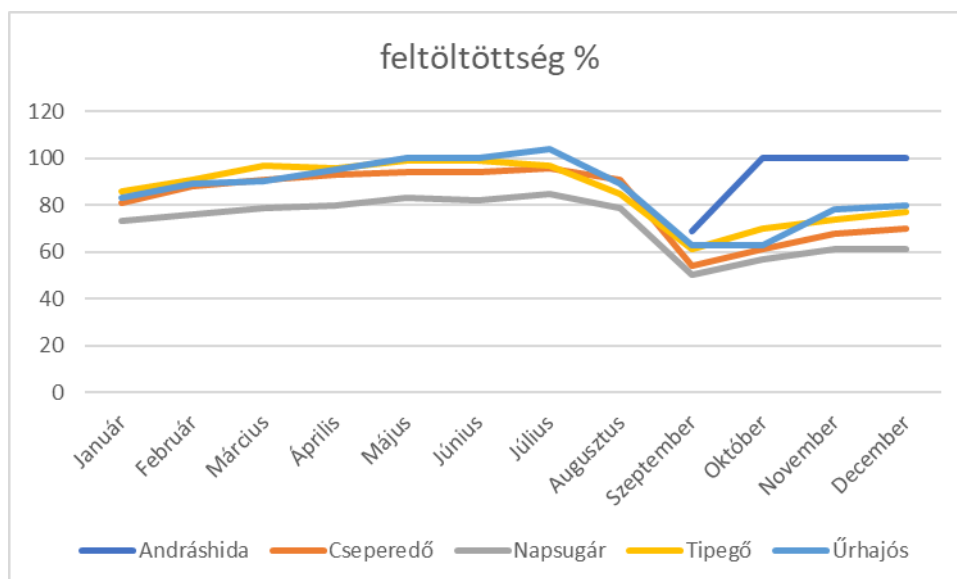
Feltöltöttség a tagbölcsődékben

A bölcsődei csoportokban gondozható gyermekek számát – életkortól függően – 12, illetve 14 főben maximálja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban: 15/1998. NM rendelet) úgy, hogy ezt a létszámot átlépni nem lehet. (Egy esetben van kivétel, a nyári leállások idején az ügyeletet adó bölcsőde feltöltöttsége 120 %-ig növekedhet.)

Néhány esetben gondot jelentett a védelembé vétel vagy veszélyeztetettség miatt bölcsődei ellátás igénybevitelére kötelezettek felvétele, de a 15/1998. NM rendelet módosítása lehetővé teszi ilyen esetekben a csoportlétszám legfeljebb 1 fővel történő túllépését a bölcsődei nevelési év végéig.

feltöltöttség (%)	Andrásida	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós
Január		81	73	86	83
Február		88	76	91	89
Március		91	79	97	90
Április		93	80	96	95
Május		94	83	99	100
Június		94	82	99	100
Július		96	85	97	104
Augusztus		91	79	85	89
Szeptember	69	54	50	61	63
Október	100	61	57	70	63
November	100	68	61	74	78
December	100	70	61	77	80

feltöltöttség (%)	Andrásida	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	ZEB
2020		72	70	82	84	77
2021		74	68	87	82	78
2022		85	57	83	87	78
2023		86	71	86	90	83
2024	92	84	72	86	86	82

A 2024. évi feltöltöttség havonkénti és bölcsődénkénti közös jellemzői az előző évekhez hasonlóan az alábbiak:

- ✓ a januártól márciusig az előző évekhez hasonlóan alakult: folyamatos egyenletes gyermeklétszám növekedés
- ✓ a következő hónapokban stagnálás figyelhető meg
- ✓ szeptemberben újabb jelentős csökkenés, ami a gyermekek óvodába való egyszerre történő eltávozásából adódik
- ✓ ezt követően pedig szeptembertől a feltöltöttség lassan, egyenletesen növekszik az újonnan érkezők beszoktatásával
- ✓ **az Andráshidai Mini Bölcsőde a nyitás utáni 2. hónapban elérte a teljes feltöltöttséget, amit a többi bölcsőde esetében még nem tapasztaltunk**

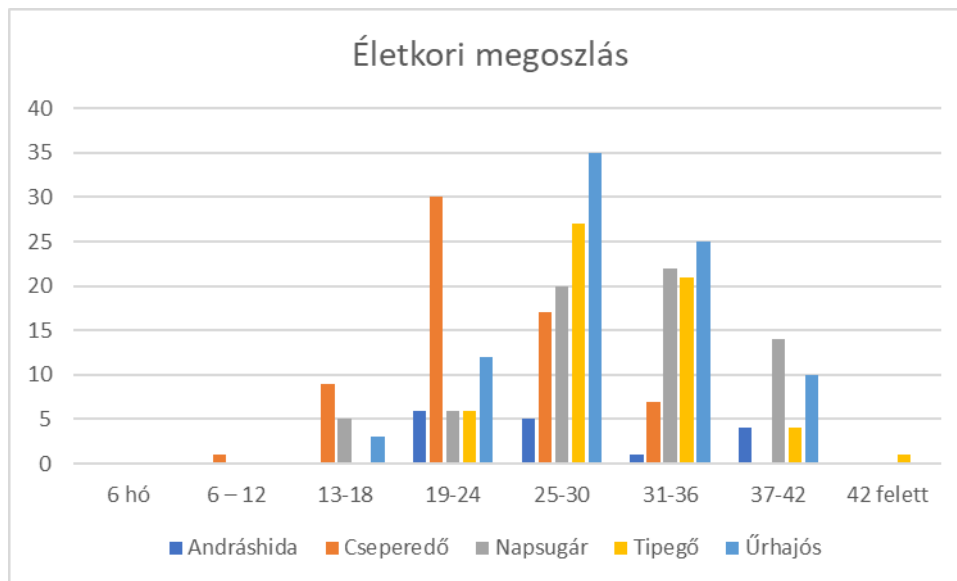
A korábbi években tapasztalt feltöltöttségi tendenciák mellett 2024 évben újak nem jelentek meg:

- ✓ a Napsugár bölcsődében egész évben nem volt elérhető a teljes feltöltöttség, stagnál a bölcsőde kihasználtsága
- ✓ a felvételt kért gyermekek tekintetében lényegesen kevesebb alkalommal kértek a szülők halasztást a bölcsőde megkezdésére

A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék bölcsődéiben **május** hónapban történik a gyerekek felvétele a következő nevelési-gondozási évre. Ekkorra a bölcsődevezetők már tudják az óvodába menő gyermekek számát, az ő megüresedő férőhelyeikre vehetők fel az újonnan érkezők, vagyis azok a gyermekek, akiknek bölcsődei elhelyezését a szülők a következő gondozási évben tervezik (sok esetben ez 8-10 hónapra történő előretervezést jelent).

A bölcsődékbe felvett gyermekek életkor szerinti megoszlása 2024. december 31-én

2024	6 hó	6 – 12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	42 felett	összesen
Andráshida				6	5	1	4		16
Cseperedő		1	9	30	17	7			64
Napsugár			5	6	20	22	14		67
Tipegő				6	27	21	4	1	59
Úrhajós			3	12	35	25	10		85
Z.E.B.	0	1	17	60	104	76	32	1	291

A tagbölcsődék tapasztalatai alapján:

- ✓ A gyermekek életkori megoszlása a korábbi évekhez képest **elmozdulást** mutat az alacsonyabb életkorok felé, a GYED extra hatása kezd megmutatkozni a bölcsődei ellátást igénybe vevők körében: az elmúlt években a **2 év alattiak aránya** 9-15 % között mozgott, 2021-ben ez 24 % 2022-ben már 32 % volt, 2023-ban újra 24 %, **2024-ben 26 %**, továbbá az évközi rendkívüli kérelmet benyújtó szülők gyermekei között magasabb számban vannak 06 – 12 hónapos gyermekek, ez a csoportbeosztásokban okoz változásokat év közben.
- ✓ Legnagyobb számban a 2-3 évesek vannak jelen (arányuk a 2 év alattiak növekvő számával a párhuzamosan csökken).
- ✓ A 3 év felettiek aránya az előző évhez képest csökkent.
- ✓ Az Andrásidai Mini Bölcsődében a felvehető létszámmal képest magas a 3 év felettiek aránya, ez annak tudható be, hogy az Andrásidai Óvoda az évvesztes gyermekeket nem tudja felvenni.

A közoktatási törvény módosításai között szerepelt a 3. életévtől kötelező óvodáztatás 2015. szeptember 1-jei hatállyal. Ez a 3. életévüket augusztus 31-ig betöltött gyermekek számára jelentett kötelező óvodai beiratkozást. Ezzel párhuzamosan a 15/1998. NM rendelet rendezte 2015 februárjától az év vesztes gyermekek bölcsődébe való felvehetőségét, ami a gyermekek szempontjából kedvező változás, hiszen hosszabb időt töltenek el bölcsődében, ami életkori sajátosságaik alapján is kedvező, illetve hosszabb távra tervezhetővé tette a bölcsőde számára a csoportokat.

A bölcsődei ellátottak szociális helyzete

A tagbölcsődék közötti arányok évről-évre változóak, ebben tendenciák, vagy trendek nem figyelhetők meg. A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak** számában további csökkenés volt tapasztalható. Megítélésünk szerint a bölcsődei ellátás megalapozottságát igazoló **keresőtevékenység** megléte mindkét szülő részéről még nem magas jövedelmek esetén is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot kizárja.

Ingyenes bölcsődei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a bölcsődés gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei étkezés.

A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele.

Fontosnak tartjuk a szülők korrekt tájékoztatását a jogosultságról, az igénybevétel feltételeiről:

- ✓ a bölcsőde honlapján folyamatosan tájékozódhatnak a szülők
- ✓ személyesen, telefonon, e-mailben nyújtunk segítséget
- ✓ a bölcsődébe a gondozási évben érkezők a nyitó júniusi szülői értekezleten kapnak tájékoztatást

A 2024-ben a különböző jogcímenek ingyenes étkezésre jogosultak száma az alábbiak szerint alakult:

2024	Andráshida	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	ZEB
RGYVK	1	2	3	4	5	15
SNI		1	4			5
Tartós beteg, fogyatékos		5		1	5	11
Nagy családos	4	14	16	12	24	70
Nevelésbe vett		2		2		4
Testvér tartós betegsége fogyatékosága jogán	1	2	3	3	2	11
Jövedelem alapján		37	33	40	41	151
Összesen	6	63	59	62	77	267

2024 évre vonatkozó **egész éves adatok szerint** az ingyen étkezők aránya trendszerűen változást nem mutat:

ingyen étkezők aránya	Andráshida	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	ZEB
2024	47 %	47 %	44 %	53 %	44 %	47 %
2023		48%	47%	49%	48%	48%
2022		51%	45%	44%	42%	46%
2021		41%	51%	44%	42%	44%
2020		47%	46%	48%	43%	46%
2019		52%	53%	43%	47%	49%

A tapasztalatok az ingyenes bölcsődei étkeztetésről továbbra is kedvezőek. A szülők több esetben, amikor jövedelmi viszonyaikban változás állt be, és a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogosultsági összeget, visszamondták az ingyenes bölcsődei étkeztetésre szóló igényüket.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek a bölcsődékben

2018 januárjától a költségvetési törvény a SNI gyermekek ellátásáért 200 % normatívát biztosít a bölcsődéknek támogatásként (2 főként számítanak a bölcsődei csoportokban.)

SNI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Andráshida											-
Cseperedő	7	7	4	1	3	3	2	3	6	7	6
Napsugár	3	11	4	2	6	5	6	7	5	9	9
Típegő	0	2	5	4	3	5	11	14	6	3	6
Úrhajós	3	5	6	7	5	10	9	7	4	3	4
Z E B	13	25	19	14	17	23	28	31	21	21	25

2024-ben **25 fő sajátos nevelési igényű** gyermek nevelését gondozását látták el integrált csoportokban a tagbölcsődékben. Az elmúlt évek kedvező tapasztalatai, a megszerzett többlettudás és gyakorlat birtokában a bölcsődék bátrabban vállalják SNI gyermek integrációját. Ezzel együtt bővülnek a sajátos nevelési igények típusai is.

Hosszú évekre visszanyúló hagyománya van a bölcsődék és a Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Zalaegerszegi Tagintézménye korai fejlesztésben dolgozó szakemberei együttműködésének. Ezt erősítette, hogy 2012 szeptemberétől azon bölcsődében elhelyezett SNI gyermekek esetében, akiknek szülei dolgoznak, a szakszolgálat (még a törvényi kötelezés előtt) vállalta a korai fejlesztő foglalkozásoknak a bölcsődében való megtartását. Szorosabbá vált így az együttműködés a fejlesztő szakemberek és a kisgyermeknevelők között, több alkalom adódik konzultációra, ami a bölcsődei integráció minőségét javítja.

Jelenleg egy tagbölcsődében dolgozik szakgondozónő gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel.

A szakszolgálat szakemberei – amennyiben azt a gyermek fejlődése szempontjából kedvezőnek ítélik meg – egyre gyakrabban javasolják a családoknak a bölcsődei ellátás igénybevételét azon gyermekek számára, akiknek fejlődése egy vagy több területen elmarad az életkorának megfelelő fejlődési szinttől.

Alapellátáson túli szolgáltatások

A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék tagbölcsődéiben az alábbi ellátások működnek:

- ✓ **Játszóház:** minden tagbölcsődében heti két óra időtartamban a bölcsődébe nem járó gyermekek számára egész évben
- ✓ **Időszakos gyermekfelügyelet:** az üres férőhelyeken a bölcsődébe nem járó gyermekek számára
- ✓ **Sószoba:** mind a négy bölcsődében működik, szolgáltatásait a bölcsődébe járó gyermekeknek nyújtja

A szolgáltatásokból befolyt bevételt a bölcsődék saját céljaik megvalósítására, rendszerint eszközfejlesztésre fordítják. Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás a korábbi évekhez hasonlóan népszerű volt a szülők körében minden bölcsődében, sokszínűek azok az élethelyzetek, melyekben ezt a szolgáltatást igénylik.

III. 2.

Gyermekek átmeneti gondozása

Az elmúlt évben a gyermekek átmeneti gondozása területén változás nem történt, szervezése továbbra is a Gyvt. alapján történik. A törvény szerint a gyermek átmeneti gondozása megszervezhető

- a működtető által kijelölt helyettes szülőnél,
- a gyermekek átmeneti otthonában, vagy
- a családok átmeneti otthonában.

A Gyvt. 94.§ (3) bekezdés b) pontja alapján az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett **gyermekek átmeneti otthonát** köteles működtetni.

A Gyvt. 48.§ (1) bekezdése értelmében a gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a szolgáltató, intézmény által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenti jogszabályi felhatalmazás alapján a gyermekek átmeneti gondozását

- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata általa fenntartott Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ intézménye keretein belül 2011. január 1. napjától helyettes szülői hálózattal (3 férőhely – 2 helyettes szülő), illetve
- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete közötti, 2019. szeptember 26-án kelt ellátási szerződés alapján a Családok Átmeneti Otthonában biztosítja.

Önkormányzatunk sajnos önálló intézményként nem tud gyermekek átmeneti otthonát létrehozni és működtetni, és nem is működtet olyan intézményt sem, melyhez hozzárendelhető lenne.

Az elmúlt évtizedben Önkormányzatunk számára gyermekek átmeneti otthona létrehozásához kapcsolódó pályázati kiírás nem volt, ezzel együtt a pályázati lehetőségeket folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Önkormányzatunk keresi annak lehetőségét, hogy az átmeneti otthon által biztosított gondozást intézményi ellátási szerződés megkötésével biztosítani tudja.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának gyermek, gyermekek átmeneti, ideiglenes hatályú ellátásáról és felügyeletéről ez idáig nem kellett gondoskodnia, erre igény az elmúlt években nem mutatkozott.

III. 2. 1.

Helyettes szülői ellátás

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat önkormányzati helyettes szülői ellátást biztosít. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője, mint helyettes szülői koordinátor, nyilvántartást vezet, szakmai tanácsadást nyújt, ellenőríz.

A helyettes szülői hálózat bevezetése óta rendelkezésre állást lát el, igénybevétele nem került sor. 2024. évben sem volt igénybevevő.

Ellátás típusa: gyermekek átmeneti gondozása

Ellátás formája: önálló helyettes szülői ellátás

Ellátási terület: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közigazgatási területe

Férőhely: 3

Ellátást nyújtók: 2 fő helyettes szülő, 3 férőhellyel

III. 2. 2.

A **Családok Átmeneti Otthonát** (férőhelyszám: 40) Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés értelmében a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete működteti.

A Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosít. Az otthontalanná vált szülő kérelmére az intézményben helyezhető el a gyermek és szülője, akiknek elhelyezés hiányában lakhatásuk nem biztosított és így a gyermeket el kellene választani szülőjétől.

Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása.

Az intézmény célja, hogy átmeneti időre biztonságos és stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná vált családok, gyermekes anyák, krízishelyzetbe került kismamák számára gyermekeik neveléséhez, gondozásához.

Az intézmény feladatait a Gyvt., valamint a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint végzi.

A zalaegerszegi Családok Átmeneti Otthonában 2024-ben 24 család kapott elhelyezést (52 gyermek, 35 felnőtt). 13 család ellátása szűnt meg az év során. 4 család albérletbe költözött, 2 család a szülői házba tért vissza, 1 család önkormányzati bérlakásba, 4 család rokonokhoz költözött, 2 család élettárs/új párkapcsolat létesítése révén oldotta meg lakhatását. Az intézmény kihasználtsága 100%-os volt.

A Családok Átmeneti Otthonába felvett gyermeket teljes körű ellátás illeti meg. Az ellátás egyes feladatai a szülőkre hárulnak. A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához.

A Családok Átmeneti Otthona a gyermek és szülője számára biztosítja:

- Életvitelszerű tartózkodási lehetőséget
- Tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget
- Textíliával történő ellátást és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését
- Szükség szerint ruházatot, élelmiszert
- Az elsősegélyhez szükséges felszereléseket
- A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához.

Az intézmény a mielőbbi kigondozás érdekében segítséget nyújt a családoknak abban, hogy a gyermek bölcsödébe, óvodába járjon és így a szülő munkát tudjon vállalni. A munkahely felkutatásában, a gyermekek bölcsödében, óvodában, iskolában történő elhelyezésében közreműködnek.

Az eredményesebb munka érdekében szoros az intézmény együttműködése a Zalaegerszegi Család és Gyermekjóléti Központ szakembereivel, folyamatosak az esetkonferenciák és esetmegbeszélések.

III.3.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A Gyvt. megállapítja azokat az alapvető szabályokat amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A törvény meghatározza a fenti célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

A Gyvt. 40.§. (2) bekezdése szerint a **gyermekjóléti szolgálat** - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Tevékenysége körében a 39. §-ban és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- d) szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- f) felkérésre környezettanulmányt készít,
- g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- h)³
- i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A **Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ** intézményének fenntartója Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata. A család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatok két önálló szakmai egységben kerülnek ellátásra:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ között partnerségi viszony van. Az alapfeladatok ellátása során, esetmegbeszéléseken, belső képzéseken, közös programokon jó együttműködést alakítottak ki, a közös gondolkodásra, egységes szakmai nyelv használatára nagy hangsúlyt helyeztek.

³ hatálytalan

Az intézmény egyes speciális szolgáltatásainak biztosításában a kialakított gyakorlatnak megfelelően mindkét szakmai egység munkatársai részt vesznek.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Az alapellátás célja: hozzájárulni „a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez”. (Gyvt.)

A szakmai egység ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A családsegítés keretében biztosítandó feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- a szociális segítő munka, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- a közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- a tartós álláskereső, a fiatal álláskereső, az adósságtterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a kríziskezelés, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben.

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosítandó feladatok:

- a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése,
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,

- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni: egyéb gyermekjóléti alapellátások, szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A Szolgálat 2024-ben **1688 fővel (762 családdal)** került kapcsolatba.

	2023	2024
Szolgáltatást igénybe vevők	1428	1688
- ellátott családok száma	676	762
Új kliens	276	326
Együttműködési megállapodás alapján gondozottak száma	351	681
Hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	181	180
- érintett család szám	113	100

326 fő a tárgyévben új kliensként jelent meg. **681 fő** részére biztosított az intézmény rendszeresen **szociális segítő munkát** együttműködési megállapodás alapján. **180 gyermek** esetében került sor **hatósági intézkedésre**, amely **100 családot** érintett.

Az előző évhez képest 2024-ben az ellátott személyek száma növekedést mutat. Az együttműködési megállapodással rendelkezők száma jelentősen megemelkedett. Megállapítható, hogy folyamatosan növekszik azon ügyek aránya, ahol több probléma halmozottan volt jelen egyidejűleg, amelyek felerősítik egymást – a családnak és a segítőnek így komplex megoldási módokat kellett találnia.

A hatósági intézkedések alatt álló családok és az abban nevelkedő gyermekek száma 2023-as évhez viszonyítva stagnálást mutat.

A szakmai tevékenységek adatai 2024. év folyamán

Tevékenység	2023	2024	Növekedés
Intézményen belüli tevékenységek	2055	2071	16
- kliensfogadás	2001	2012	11
- esetkonferencia	54	59	5
Intézményen kívüli tevékenységek	2031	2514	483
- családlátogatás	1921	2328	407
- környezettanulmány	100	161	61
- tárgyalás	10	25	15
Összes tevékenység szám	4086	4585	499

Az intézményhez fordulók részére intézményen belül **2071 alkalommal**, intézményen kívül **2514 alkalommal** nyújtottak valamilyen szolgáltatást, ami összesen **4585 alkalom volt**.

Zalaegerszeg (ellátott személyek száma: 1.405, a családok száma: 676)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma (fő)
Információnyújtás	2154	790
Segítő beszélgetés	1828	750
Tanácsadás	900	483
Ügyintézéshez segítségnyújtás	692	380
Konfliktuskezelés	71	56
Kríziskezelés	248	212
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzbeli	653	517
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - természetbeni	697	578
Közvetítés másik szolgáltatáshoz ebből :átmeneti gondozásba	22 2	30 8
Közvetítés család- és gyermekjóléti közp.hoz	33	45
Esetkonferencia	64	124
Esetmegbeszélés	396	299
Esetkonzultáció	1277	755
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	137	210
Családlátogatás	1597	1108
Adományközvetítés	502	381

Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Nagypáli Község Önkormányzata közötti ellátási szerződés alapján kerül sor:

Alsónemesapáti (ellátott személyek száma: 25, a családok száma: 5)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	65	21
Segítő beszélgetés	52	21
Tanácsadás	28	20
Ügyintézéshez segítségnyújtás	3	4
Konfliktuskezelés	2	6
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – pénzbeli	1	6
Esetkonferencia	2	12

Esetmegbeszélés	20	19
Esetkonzultáció	24	25
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	1	6
Családlátogatás	48	25
Adományközvetítés	15	19

Nemesapáti (ellátott személyek száma: 39, a családok száma: 10)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	42	27
Segítő beszélgetés	63	27
Tanácsadás	21	25
Ügyintézéshez segítségnyújtás	6	13
Konfliktuskezelés	2	11
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – természetbeni	26	18
Esetkonferencia	4	12
Esetmegbeszélés	20	21
Esetkonzultáció	32	26
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	5	5
Családlátogatás	97	39
Adományközvetítés	17	21

Nemeshetés (ellátott személyek száma: 12, a családok száma: 3)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	13	12
Segítő beszélgetés	28	12
Tanácsadás	13	12
Ügyintézéshez segítségnyújtás	8	3
Konfliktuskezelés	5	6
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – pénzbeli	2	1
Esetmegbeszélés	19	12
Esetkonzultáció	13	12
Családlátogatás	32	12
Adományközvetítés	13	12

Szentpéterúr (ellátott személyek száma: 184, a családok száma: 61)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	401	124
Segítő beszélgetés	392	67
Tanácsadás	109	32
Ügyintézéshez segítségnyújtás	116	51
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – természetbeni	295	133
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	16	9
Esetkonferencia	11	15
Esetmegbeszélés	65	39
Esetkonzultáció	281	57
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	18	24
Családlátogatás	451	177
Adományközvetítés	28	34

Vasboldogasszony (ellátott személyek száma: 19, a családok száma: 6)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	15	19
Segítő beszélgetés	25	19
Tanácsadás	15	19
Ügyintézéshez segítségnyújtás	2	5
Konfliktuskezelés	6	9
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – pénzbeli	3	6
Esetmegbeszélés	22	19
Esetkonzultáció	12	19
Családlátogatás	98	19
Adományközvetítés	15	19

Kisbuccsa (ellátott személyek száma: 4, a családok száma: 1)

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek (halmozott adat)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	13	4
Segítő beszélgetés	10	4
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez – természetbeni	12	4
Családlátogatás	5	4
Adományközvetítés	4	4

(Forrás: KSH statisztika)

A Család – és Gyermejjóléti Szolgálatnak Kispáli és Nagypáli településeken nem volt ellátott kliense 2024. évben.

Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó településeken a 86 család segítségét 4 fő családsegítő látta el. A településeken rendszeresen sor került ügyeletre és családlátogatásokra, emellett krízishelyzetben vagy rendkívüli élethelyzetben a családok soron kívüli felkeresése is megtörtént.

A szolgáltatást együttműködés megállapodás alapján igénybevevő családok száma elsődleges és a problémák halmozott száma szerint:

Zalaegerszeg

Probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	9	30
Családi-kapcsolati konfliktus	21	38
Családon belüli bántalmazás	7	15
Elhanyagolás	18	28
(ebből oktatási, nevelési elhanyagolás)	11	19
(ebből felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi))		1
Gyermeknevelési	18	50
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	1	11
Magatartászavar, teljesítményzavar	9	21
Fogyatékoság, retardáció		4
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	6	17
Szenvedélybetegség	1	7
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	6	16
Foglalkoztatással kapcsolatos		13
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	32	53
Ügyintézéssel kapcsolatos	3	39
Információkéréssel kapcsolatos	4	46
Egyéb	2	7
Összesen	137	395

Alsónemesapáti

Probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Családi-kapcsolati konfliktus		1

Gyermeknevelési	1	1
Magatartászavar, teljesítményzavar		1
Foglalkoztatással kapcsolatos		1
Ügyintézésrel kapcsolatos		1
Információkérésrel kapcsolatos		1
Összesen	1	6

Nemesapáti

Probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli		1
Családi – kapcsolati konfliktus	1	1
Gyermeknevelési	1	1
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)		1
Információkérésrel kapcsolatos		1
Összesen	2	5

Szentpéterúr

Probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	2	4
Elhanyagolás	2	2
(ebből oktatási, nevelési elhanyagolás)	2	2
Gyermeknevelési		5
Magatartászavar, teljesítményzavar	1	5
Fogyatékoság, retardáció		2
Szenvedélybetegség		2
Foglalkoztatással kapcsolatos	1	4
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	1	4
Összesen	7	28

Nemesbánya, Kisbuccsa, Vasboldogasszony, Nagypáli és Kispáli településeken nem volt érintett család.

2024. évben az esetszám nőtt (762 család 1688 fő), a hatósági ügyben érintett gyermekek (180 fő), családok (100) száma stagnált. Az előző évekhez hasonlóan megfigyelhető, hogy a hangsúly azon gyermekes családok megsegítésére helyeződött, amelyben veszélyeztetett, illetve súlyosan veszélyeztetett gyermekek élnek.

A családokkal végzett szociális munka során tapasztalatunk szerint az esetek többségében a kliens/család által hozott probléma mellett valamilyen más nehézség, váratlan életeseemény vagy krízishelyzet is jelen van, ekkor a segítő már több problémával is dolgozik.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése

15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9. § szabályozza az észlelő- és jelzőrendszer működtetését.

Feladatai:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén rögzíti a GYVR-ben (**Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer**) a vonatkozó adatokat,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az állam által működtetett Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal, valamint tájékoztatja a jelzőrendszer tagjait a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet kapcsolati erőszak áldozatai számára nyújtott online tanácsadási szolgáltatásáról.
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza: a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait, az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket, a célkitűzéseket, és célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A heti jelentések:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához 2024 évben összesen 403 jelzés érkezett, ebből:

- 364 esetben gyermekről
- 39 esetben felnőttől érkezett a jelzés.

Jelzések megoszlása települések szerint 2024 évben**Zalaegerszeg**

Jelzőrendszeri tag	Kiskorú	Nagykorú
Egészségügyi szolgáltató	19	13
- Ebből: védőnői jelzés	14	10
Család- és gyermekjóléti szolgálat/központ	9	3
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	81	1
Rendőrség	115	1
Ügyészség, bíróság	8	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	3	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	21	3
Önkormányzat, jegyző	9	15
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	41	-
Összesen	307	36

Nemesapáti

Jelzőrendszeri tag	Kiskorú
Egészségügyi szolgáltató	1
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	2
Rendőrség	2
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	3
Összesen	8

Szentpéterúr

Jelzőrendszeri tag	Kiskorú	Nagykorú
Egészségügyi szolgáltató	3	1
- Ebből: védőnői jelzés	3	1
Család- és gyermekjóléti központ, szolgálat	6	-
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	26	-
Rendőrség	4	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	5	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	1	-
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	1	-
Összesen	46	1

Vasboldogasszony

Jelzőrendszeri tag	Kiskorú	Nagykorú
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	1	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	-	2
Összesen	1	2

Alsónemesapáti

Jelzőrendszeri tag	Kiskorú
Egészségügyi szolgáltató	1
- ebből védőnői jelzés	1
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	1
Összesen	2

A gyermekekről érkezett jelzések háttérében álló problémák 2024-ben

Problématípus	Jelzések száma
Oktatási-nevelési elhanyagolás	84
Családi-kapcsolati konfliktus	83
Családon belüli bántalmazás	67
Elhanyagolás (fizikai, egészségügyi, lelki,)	30
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	10
Magatartászavar, teljesítményzavar	7
Életviteli	6
Gyermeknevelési	4
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	4
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	1
Fogyatékoság, retardáció	1
Szenvedélybetegség	1
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1
Egyéb	65
Összesen	364

Az utóbbi években megfigyelhető tendenciát mutatott a családi-kapcsolati konfliktusok és a családon belüli bántalmazás számának emelkedése. 2024 évben a családi-kapcsolati probléma aránya lényegében megegyezik a korábban legtöbb jelzés számot mutató oktatási-nevelési elhanyagolással. A családi-kapcsolati konfliktus és a családon belüli bántalmazás a jelzések 41%-át teszik ki. 2023-hoz viszonyítva 123%-kal növekedett a családon belüli bántalmazás jelzéseinek száma.

Az oktatási – nevelési elhanyagolás – igazolatlan hiányzás, óvodai és iskolai közösen – a jelzések 23%-át teszik ki, elmondható, hogy az igazolatlan hiányzás gyakran halmozottan jelentkezik más problémával.

Megnőtt az elhanyagolás esetében érkezett jelzések száma 58%-kal, legtöbb esetben fizikai és egészségügyi elhanyagolás miatt érkezett jelzés a szolgálathoz.

2023-as évhez viszonyítva a gyermekekről érkezett esetjelzések száma 30% -os növekedést mutat. A rendőrségi jelzések száma 49%-kal nőtt meg az előző évhez képest.

Felnőttekről érkezett jelzések háttérében álló problémák 2024-ben

Problématípus	Jelzések száma
Családon belüli bántalmazás	12
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	8
Életviteli	4
Ügyintézésrel kapcsolatos	4
Egészségügyi probléma, egészségkárosodás következménye	2
Fogyatékoság, retardáció	1
Oktatási-nevelési elhanyagolás	1
Egyéb	7
Összesen	39

A felnőtteket érintő jelzések esetében a családon belüli bántalmazás (hozzátartozók közötti erőszak), anyagi (megélhetési, lakhatási) életviteli, egészségügyi probléma, egészségkárosodás következménye, lelki – mentális, ügyintézési problémák fordulnak elő leginkább. Jellemzően a problémák együttesen jelennek meg a kliens életében, így komplex segítségnyújtás szükséges.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ megalakulása óta működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert, a törvényi szabályozásnak és a szakmai standardoknak megfelelően.

Az éves szakmai tanácskozás 2024. február 27-én került megtartásra Zalaegerszeg, Nagypáli, Kispáli, Vasboldogasszony, Nemesapáti, Alsónemesapáti, Nemeshetés, Kisbucsa, Szentpéterúr települések vonatkozásában.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. A szakmaközi megbeszélésre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

2024-ben a szakmaközi megbeszélések témái:

- 2024. március 21. – összes jelzőrendszeri tag – A Nyugat – Dunántúli Regionális Kríziskezelő Ambulancia szakembereinek előadása emberkereskedelem témakörben.
- 2024. március 25. – Szentpéterúr település – Aktualitások és helyi jelzőrendszeri problémák átbeszélése
- 2024. május 28. – összes jelzőrendszeri tag – Trendi drogok, egyéb tudatmódosító szerek hatása és tünetei Előadó: Dr. Batka Gábor főgyógygyszerész – Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház
- 2024. október 18. – – Szentpéterúr település – Aktualitások és helyi jelzőrendszeri problémák átbeszélése
- 2024. november 18. – összes jelzőrendszeri tag – Jogszabály változások az észlelő – és jelzőrendszer kapcsán

- 2024. december 5. – Szentpéterúr település – Aktualitások és helyi jelzőrendszeri problémák átbeszélése

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélések kitűzött célja a 2024-es évre a beérkezett jelzések tartalmának megfelelően a jelzőrendszeri csoportok ismereteinek bővítése és elmélyítése volt; továbbá konzultációs lehetőség biztosítása dilemmák, szakmai kérdések megvitatására, igény szerint külső szakemberek bevonása mellett.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, melynek keretében biztosítja az alábbiakat:

- ✓ Kapcsolattartási ügyelet
- ✓ Utcai és lakótelepi szociális munka
- ✓ Kórházi szociális munka
- ✓ Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás
- ✓ Szociális diagnózis
- ✓ Gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszeri készenléti szolgálat
- ✓ Jogi tájékoztatásnyújtás
- ✓ Pszichológiai tanácsadás
- ✓ Mediáció
- ✓ Családterápia, családkonzultáció
- ✓ Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás
- ✓ Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Család- és Gyermekjóléti Központban az esetmenedzserek és a tanácsadók feladataikat Zalaegerszeg járás területén látják el.

Az esetmenedzser a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, melynek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a gyermek védelembe vételére, a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

- Szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havi rendszerességgel esetmegbeszélést, szükség szerint konzultációt biztosít.
- Ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

A Család- és Gyermekjóléti Központ, mint önálló szakmai egységen belül esetmenedzseri munkacsoportok kerültek kialakításra. A járás 84 településének csoportosításával három munkacsoportot hoztunk létre, melyek egyenként kb. 30 települést lát el. Az esetmenedzserek között az esetek elosztásának módja e területi felosztás figyelembe vételével történik.

Ez a módszer hatékonyabb munkavégzést tesz lehetővé: egyszerűbb a kollégák helyettesítése szabadság vagy betegség esetén, valamint megkönnyíti az esetelosztást is, ami egyenlőbb teherviselést tesz lehetővé.

A módszer bevált a gyakorlati munka során: elkerülhetővé vált a családok költözése miatti, szakmai egységen belüli esetátadás.

Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységeiről számokban

A szakmai egység tevékenységeit a KSH-hoz benyújtott adatok alapján kerül ismertetésre: Az éves összehasonlítások lehetővé teszik különböző tendenciák megfigyelését, azok elemzését.

A Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma korcsoport szerint (Nem halmozott adat)

Korcsoportok	Jogerős hatósági intézkedéssel érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők		Speciális szolgáltatást igénybe vevők	
	2023	2024	2023	2024
0-2	57	49	2	2
3-5	75	84	390	5
6-13	213	252	3528	5577
14-17	194	185	3390	3070
18-24	57	62	663	191
25-34	117	112	22	25
35-49	317	292	87	64
50-61	64	74	45	26
62 éves és idősebb	16	19	24	20
Összesen	1110	1129	8151	8980

2024. évben a Család- és Gyermekjóléti Központban a jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma 1129 fő volt, amely adat tartalmazza a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek és szüleiak összességét. Kismértékű emelkedés tapasztalható az előző évhez képest, melyen belül az arányok nem változtak. A leggyakoribb kategória továbbra is a 6-13 éves korosztály, és a szülőket jelentő 35-49 éves korosztály.

A speciális szolgáltatások esetében az igénybe vevők száma emelkedett, főként a 6-13 éves korosztályban tapasztalható jelentős növekedés.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma 2023-2024-ben:

Hatósági intézkedés	Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (darab)	
	2023	2024
Védelembe vétel	107	89
Megelőző pártfogás	1	2
Ideiglenes hatályú elhelyezés	7	2
Nevelésbe vétel	23	20
Családba fogadás	24	28
Harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezése	1	0
Összesen	163	141

A hatósági intézkedésekre tett javaslatok száma több éve emelkedő tendenciát mutatott, azonban az elmúlt évben mégis csökkent a javaslatok száma szinte mindegyik vonatkozásban. A hatósági intézkedések célja, hogy a gyermek családban történő nevelkedését, veszélyeztetettségének megelőzését, illetőleg a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetését segítse elő a szociális munka módszereinek és eszközeinek alkalmazásával. 2024-ben is a **védelembe vételre** tett javaslatok aránya a legmagasabb, **63 %**, melyre akkor kerül sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapszolgáltatások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni.

A **családba fogadás** az összes javaslatok **20 %-át** teszi ki (ami tavaly 11% volt), amely a gyermek családban való nevelkedését biztosítja akkor, ha a szülő olyan élethelyzetbe került, hogy átmeneti időre saját maga nem tudja nevelni a gyermekét. A gyakorlatban gyakran előfordul, hogy ezzel az intézkedéssel megelőzhető a gyermek családból való kiemelése, és lehetővé válik, hogy a szülők rendezetlen viszonyai, instabillá vált élethelyzete helyreálljon. Súlyos veszélyeztető helyzetek esetén a gyermek **nevelésbe vételére** tettek javaslatot az esetmenedzserek, amely 2024 évben a hatósági intézkedésekre tett javaslatok **14 %-át** tette ki.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2 alkalommal tettek javaslatot a szakemberek, mivel a gyermek súlyos veszélyeztetettsége okán azonnali intézkedésre volt szükség.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az ellátott kiskorúak száma 2024-ben:

Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretein belül ellátott kiskorúak száma (fő)
Szociális segítő tevékenység	1645	430
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	139	201
Esetkonzultáció	2551	503
Esetmegbeszélés	555	241
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	196	277
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	92	116
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-nevelésbe vétel	31	45
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelembe vétel	124	223
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	6	9
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	5	9
Családlátogatás	920	515
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	76	46
Környezettanulmány készítése önállóan	156	157
Egyéb (halmozott adat)	2562	285

A Központ a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében illetékes, szakmai tevékenységeit ezen családok körében látja el.

Az egyik leggyakoribb szakmai tevékenység az **esetkonzultáció**, amely az ügy teljes folyamatában alkalmazott tevékenység. Az esetmenedzser feladata, hogy kapcsolatot tartson azokkal a szakemberekkel, akik a családot segíteni tudják a problémamegoldás során: egészségügyi alapellátásban, oktatási területen dolgozókkal, civil szervezetek és önkormányzatok munkatársaival, hatóság képviselőivel. A szakmai tevékenységek célja az erőforrások megtalálása, melyek segítségével a család képessé válik problémája megoldására, krízishelyzetének kezelésére.

Egy-egy gyermek ügye a folyamatos és rendszeres konzultáció mellett a szakemberek közti **esetmegbeszélést** is igényli. Az esetmegbeszélés a szociális munka eszközeként az esetek átfogóbb elemzésére ad lehetőséget, több szakember részvételével, míg az esetkonzultáció két

szakember közti, aktuális helyzetben való továbblépést segíti. Az esetmenedzser feladata hatósági intézkedések alatt álló gyermekek/családok esetében, a család szükségleteinek felmérése, a különböző szolgáltatások szervezése, szakemberek munkájának összehangolása a változás elősegítése érdekében.

A **családlátogatás** az esetmenedzserek munkafolyamatába is beletartozik.

Minden család egyéni hozzáállást, tervet, módszereket igényel, de törekedtünk az egységes gyakorlat kialakítására a családokkal való személyes találkozások vonatkozásában.

A Központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak számának alakulása 2024-ben:

Megnevezés		Bántalmazás			Elhanyagolás	
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	szülő által	8	40	1	185	157
	egyéb rokon, hozzátartozó által	2	1	1	2	0
	testvér által	3	6	0	0	0
	összesen	13	47	2	187	157
Családon kívül	gyermek által	2	0	0		
	felnőtt által	1	0	0		
	összesen	3	0	0		
Mindösszesen		16	47	2		

A bántalmazott és elhanyagolt gyermekek száma a szexuális bántalmazás kivételével (6-ról 2-re csökkent) minden vonatkozásban emelkedést mutat. A fizikai 10-ről 16-ra, a lelki 41-ről 47-re emelkedett, de az elhanyagolás is hasonló képet mutat, fizikai (177-ről 187-re) és lelki (148-ról 157-re) vonatkozásban egyaránt.

A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása a legsúlyosabb veszélyeztető helyzetek közé tartozik. Az e problémáktól szenvedő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése, megszüntetése, helyzetük javítása a segítők számára nagy feladatot, szakmai kompetenciát igényel. Különösen igaz ez a lelki és a szexuális bántalmazásra, elhanyagolásra, mellyel kapcsolatban gyakori a látencia.

Veszélyeztetett kiskorúak száma 2024-ben:

	2023	2024
Környezeti főcsoport	530	482
Magatartási főcsoport	41	22
Egészségi főcsoport	25	23
Anyagi főcsoport	10	4
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma:	606	531

A veszélyeztetett kiskorúak száma csökkenést mutat a 2023 évihez képest, ami 2024-ben **531 fő** volt.

A környezeti főcsoportban szerepel az összes veszélyeztetett gyermek 91 %-a. Ide soroltuk a szülők, család életvitele miatt veszélyeztetett gyermekeket, a nevelési problémák és a családi konfliktusok miatt veszélyeztetett gyermekeket.

A magatartási főcsoportba kerültek (4 %) az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiánnyal rendelkező gyermekek, továbbá a gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek.

Az egészségügyi főcsoportba a tartós betegséggel, fogyatékkal, magatartási- vagy tanulási zavarral küzdő gyermekek tartoznak, amely az összes veszélyeztetett gyermekek 4,3 %-át érinti.

Anyagi főcsoportba a veszélyeztetett gyermekek 0,7 % -a került besorolásra.

Azt tapasztaljuk – amely a statisztikai adatokból is kimutatható –, hogy a gyermekvédelem látókörébe a legtöbb esetben a szülők, család életvitele, elhanyagoló magatartása, nevelési problémák és családi konfliktusok miatt kerülnek a gyermekek. Az anyagi problémák, elégtelen lakáskörülmények stb. nem önmagukban, hanem valamilyen más veszélyeztető tényezővel, helyzettel együtt vannak jelen.

A Zalaegerszeg járás településeit összehasonlítva a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma vonatkozásában az alábbi megállapítások tehetők:

- Zalaegerszeg járás 84 településéből 43-ban van hatósági intézkedéssel érintett gyermek.
- Az érintett gyermekek száma 2024-ben 414 fő volt (korábban 460 fő).
- Az összes hatósági intézkedéssel érintett gyermek 47 %-a ügyében intézményünk család- és gyermekjóléti szolgálata az illetékes. A fennmaradó 53 % vonatkozásában négy család- és gyermekjóléti szolgáltató látja el a szociális segítő munka feladatait.
- A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek 67 %-a védelembe vett, 30 %-a nevelésbe vett, alig kevesebb, mint 3 % utógondozott volt, 1 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor.

A járási illetékesség okán a településen élő családjainkat rendszeresen felkeressük, és eljárunk a bennük nevelkedő gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése, a családjából kiemelt gyermekek hazagondozása, szüleikkel való kapcsolattartásának megvalósulása érdekében.

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai

Speciális szolgáltatások keretein belül ellátott személyek száma 2024-ben

Tevékenység	összes tevékenység száma (darab) (Halmazott adat)		összes ellátott száma (fő) (Nem halmazott adat)	
	2023	2024	2023	2024
Kapcsolattartási ügyelet	63	122	33	56
Utcai (lakótelepi) szociális munka	-	-	-	-
Kórházi szociális munka	32	56	6	13
Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás	6865	5220	7876	8704
Szociális diagnózis felvétele	-	-	-	-
Készenléti szolgálat	16	16	-	-

Fogyatékoságügyi tanácsadás	520	229	86	37
Jogi tanácsadás	265	261	109	97
Pszichológiai tanácsadás	30	253	10	57
Mediáció	5	4	8	8
Családkonzultáció	-	-	-	-
Család és párterápia	18	14	6	8
Fejlesztőpedagógia	601	691	54	74
Csoportmunka	-	-	-	-
Összesen	8415	6866	8188	9054

1. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja:

- a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása,
- konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás /mediáció/ biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása és annak mindkét fél részéről történő betartása.

A kapcsolattartási ügyeletet Kapcsolattartási szabályzat és házirend szerint biztosítjuk. Az ügyelet munkatársai rendszeres esetmegbeszélésen vesznek részt. A szolgáltatást kétheti rendszerességgel biztosítottuk (szombati napokon 9-12 óráig). Az elmaradt kapcsolattartások pótlása jogos igény esetén a szabályzat szerint történik.

2024. évben a kapcsolattartási tevékenységeinek száma 122 volt (halmozott adat, amely év folyamán az ügyeleteken megjelenő családok számát jelenti), a levelezések, telefonok a kliensekkel és a hatósággal, illetőleg az egyéb ügyintézkések ebben nincsenek benne. A szolgáltatás összesen 56 főt érintett.

Igénybevétel módja	Családok száma	
	2023	2024
Önként	3	1
Gyámhivatali határozat alapján	2	7
Bírósági végzés alapján	6	7
Összesen	11	15

2. Az utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése, vagy a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának kezdeményezése.

Korábban a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei végezték a terepbejárást Zalaegerszeg város, valamint a járás területén az általuk ellátott településeken. Az esetmenedzserek munkájában -gyermekvédelmi hatósági előkészítő tevékenységükből adódóan- a kontrolláló funkció dominál, így a feladat ellátásához jobban illeszkedik az óvodai és iskolai segítők által végzett prevenciós tevékenység, és a támogató-segítő funkció.

A fentiekre figyelemmel a feladatot az óvodai és iskolai szociális segítők látják el.

3. Kórházi szociális munka

Célja:

- A szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.
- A gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17.§-ának (2) bekezdése szerint szükséges intézkedések megtétele.
- A központ az illetékessége alá nem tartozó gyermeket, a gyermek további ellátása biztosításának érdekében, valamint a kihűléssel és egyéb probléma miatt segítségre szoruló felnőttet az illetékes gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz irányítja.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodást kötött a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórházzal, amelyben rögzítettük a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

A szakmai együttműködés a kórházi szociális munkás, valamint a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai között rendszeres és hatékony volt, az információáramlás kölcsönös, a visszajelzés minden esetben, és mindkét fél részéről megtörtént. A kórház szociális munkása, valamint intézményünk kórházi szociális munkát koordináló esetmenedzsere havonta egyeztetett a folyamatban lévő ügyek vonatkozásában.

Az elmúlt évben írásban összesen **13 fő esetében érkezett esetjelzés** a kórház részéről.

4. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint a 15/1998. (IV.30) NM rendelet személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló módosítása szerint feladatunk segíteni:

- a gyermek, a tanuló beilleszkedését, tanulmányi kötelezettségének teljesítését,
- a beilleszkedést és tanulmányi kötelezettség teljesítését akadályozó tényezők feltárását,
- a gyermek, a tanuló veszélyeztetettségének kiszűrését.

2018. szeptember 1-től került bevezetésre az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a Központ kötelező feladataként.

2019-ben indult el a tényleges tevékenység az iskolákban, óvodákban és kollégiumokban 7 fő óvodai és iskolai segítővel.

Intézményünk nagy gondot fordít a szolgáltatás járásszintű biztosítására annak ellenére, hogy a létszámot nem sikerült teljesen betölteni. Elsődleges szempont volt az, hogy minden intézményben biztosított legyen szakember. A szükségletek figyelembe vétele mellett intézményenként változott a szociális segítő köznevelési intézményben eltöltött ideje.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység egyre ismertebb, és elfogadottabb a köznevelési intézményekben.

A korábban „passzív” intézményekben is sikerült eredményeket elérni a szolgáltatás hatékony biztosítása érdekében.

2024. évi óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretében végzett tevékenységek száma (alkalom) intézménytípusonként

	Óvoda	Általános iskola	Középiskola	Kollégium	Egyéb helyen	Mindösszesen
Egyéni foglalkozás	226	2962	723	70	63	4044
Csoportos foglalkozás	2	199	134	21	94	450
Közösségi tevékenység	8	12	12	2	64	98
Mindösszesen	236	3173	869	93	221	4592

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretében végzett tevékenységek száma csökkent az előző évhez képest minden vonatkozásban.

Oka főként a fluktuáció, 2024. nyarán négy munkatárssal lett kevesebb az amúgy kilenc főből álló szakmai csoport. A távozók helye meghirdetésre került, de a felvételre kerülő három szakember próbaidő alatt meggondolta magát. Belső átcsoportosítással, valamint további egy fő felvételével, jelenleg hét szakember végzi a feladatokat.

A létszámgondok megnehezítették a szervezési feladatokat is, hiszen számunkra és a köznevelési intézmények számára is fontos az állandóság, valamint a nyújtott szolgáltatások színvonalának megtartása, lehetőség szerint emelése.

Az iskolatípusok szerinti tevékenységek számából az alábbiak állapíthatók meg:

- A legtöbb tevékenység az általános iskolákban zajlik.
- A legnagyobb számban egyéni tevékenység van jelen.
- A csoportokkal végzett tevékenységek közel 10 %-át teszik ki az összes tevékenységnek.
- Az egyéb helyen végzett tevékenységek száma a külső helyszíneken végzett feladatokat jelenti, amely lehetnek kultúrházakban szervezett szünidei táborok, család- és gyermekjóléti szolgálatok programjai.
- Az óvodákban továbbra is az óvodapedagógusokkal való konzultációk, a gyermekvédelmi feladatok segítése a legjellemzőbb.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó munkatársak bekapcsolódtak az intézmények közösségi életébe, a rendezvényeken önálló programelemmel – igazodva az adott esemény tematikájához:

- *Gyermeknapok*: a Zalaegerszegi Mikes Kelemen úti Tagóvoda, Gellénházai Óvoda, Baki Általános Iskola,
- *Nyári szünidei táborok*: Mindszenty Általános Iskola, Öveges Általános Iskola, Búcsúszentlászló Általános Iskola, Szeleánszky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény., Gellénházai Általános Iskola, Baki Általános Iskola, Egervári Általános Iskola, Zalaegerszeg város napközis tábor Apáczai ÁMK,
- *Ünnepségek*: Báthory 70 éves fennállása, Dózsa-napok ünnepség, Szeleánszky Márta Általános Iskola 60 éves fennállása, Adventi műsor Dózsa Általános Iskola,

- *Egyéb:* Egészségnap - Ganz- Munkácsy szárny, Egészségnap - Ganz, 24 órás vetélkedő - Ganz, Családi délelőtt - Nyitott ház EGYMI, Esélyegyenlőségi napon érzékenyítő foglalkozás tartása, DÖK Nap - Landorhegyi Sportiskolai Általános Iskola, Sportnap - Izsák Imre Általános Iskola, Sportnap - Ady Iskola, Sportnap - Öveges Általános Iskola, Pályaorientációs nap - Salomvár, Pályaorientációs nap - Petőfi Általános Iskola,

5. Szociális diagnózis

Célja a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata, az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatások meghatározása.

Elkészítésének esetei:

1. A család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja.
2. A család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá, és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.
3. Jelzőrendszer tagjának kezdeményezése alapján.

A szolgáltatást 1 fő szociális diagnózist felvevő esetmenedzser biztosítja, aki más – esetmenedzseri - feladatokat is ellát.

Szociális diagnózis felvételére nem került sor.

6. Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja az intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat működtetése a működési szabályzatnak megfelelően zajlott 2024. évben. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a készenléti szolgálat biztosítása zökkenőmentesen működött. Az ügyeletet ellátók heti váltásban biztosították a folyamatos szolgáltatást.

2024. évben 16 hívás volt. Legtöbb esetben lakossági megkeresésre információnyújtás, tájékoztatás történt. A készenléti szolgálat hívásairól feljegyzés készül, amennyiben további intézkedés szükséges a hívó, vagy az általa jelzett család ügyében.

7. Fogvatékoságügyi tanácsadás

A szolgáltatás biztosítására 2022. január 1-től jelölte ki a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter Központunkat. 2018. márciusától 2021. decemberéig a MONTÁZS projekt keretében működött. A szolgáltatást 2024-ban egy fő, főállású tanácsadó biztosította mentorálással.

Esetszám (db): 252,

Kliensszám (fő): 112

ebből:

Fogyatékos személy:	47
Fogyatékos személy hozzátartozója:	15
Szakember:	50

A kliensek által hozott probléma típusa (db):

Pénzbeli ellátás	41
Természetben nyújtott ellátások	0
Szociális alapszolgáltatás	27
Szociális szakosított ellátás	8
Segédeszköz	2
Munkaerőpiac/foglalkoztatás	26
Köznevelés, szakmai oktatás, szakmai képzés	2
Egészségügyi ellátás	2
Lakhatás	2
Egyéb	3

A fogyatékoságügyi tanácsadó által nyújtott szolgáltatás módja (alkalom):

	Fogyatékos személy részére	Hozzá tartozó részére	Szakember részére	Összesen
Információnyújtás/tájékoztatás	26	5	4	35
Tanácsadás	46	13	5	64
Ügyintézés	12	0	1	13
Szolgáltatások közvetítése	8	0	13	21
Konzultáció	3	0	13	16
Szociális készségek fejlesztése	0	0	0	0
Klubfoglalkozás, sorstársi csoportok szervezése, biztosítása	0	0	0	0
Közösségi tevékenység	0	0	0	0
Érzékenyítés, szemléletformálás	0	0	0	0
Közös esetvitel	0	0	14	14

A kapcsolatfelvétel módja összesen:

Önkéntes megkereséssel – személyesen ügyfélfogadási időben, szóban vagy írásban (pl.: telefonos megkeresés, levél, e-mail, stb.);	42
Közvetítéssel (ajánlással) – szóban vagy írásban (pl.: személyes, telefonos megkeresés, levél, email, stb.);	10
Jelzés útján – szóban vagy írásban.	60

A fogyatékoságügyi tanácsadó rendelkezésre álló tárgyi feltételek maradéktalanul biztosítottak: akadálymentesített iroda; íróasztal és székek; laptop, számítógép, zárható szekrény; papír és írószer; mobiltelefon, fénymásoló, nyomtató; csoportszoba; munkavégzéshez kapcsolódó utazás megszervezése és biztosítása.

8. Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadást 1 fő főállású jogász szakember biztosította. A jogi tanácsadó bekapcsolódik a szociális segítőmunka folyamatába.

Egyrészt a szolgáltatást igénybe vevők számára jogi tanácsadást biztosít, másrészt a családsegítő és esetmenedzser kollégáknak konzultációt biztosít az esetek jogi vonatkozásaival kapcsolatban. Esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon több esetben volt igény a munkatársak részéről a jogi tanácsadó jelenlétére a munkatársak adott ügyben képviselt szakmai álláspontjának erősítése, illetve a jogszerű feladatellátás megvalósulása érdekében.

A jog tanácsadás száma **2024. évben 261 alkalom volt, amely 97 főt érintett.**

Ebből az intézményen belüli, szakemberekkel történő konzultációk száma: 214 volt.

A tanácsadást igénybe vevők zöme a zalaegerszegi családsegítőkön keresztül érkezett.

Az alábbi problémákkal keresték fel az egyének/családok a jogi tanácsadást:

- családjogi problémákkal kapcsolatos kérdések (bontóper, szülői felügyelet, kapcsolattartás, tartásdíj, vagyonmegosztás)
- pénzügyi kérdések (tartozások, végrehajtási eljárások)
- hivatalos levelek, bírósági végzések értelmezése.

Mindezekon túl a jogi tanácsadó tartja a kapcsolatot az adatvédelmi tisztviselővel, illetve ellátja a munkavédelmi, illetőleg a tűzvédelmi képviselői feladatokat is.

9. Pszichológiai tanácsadás

A pszichológiai tanácsadást 2024. év július végéig sikerült biztosítani, 1 fő viselkedéselemző végzettségű munkatárs alkalmazásával.

A szociális segítőmunkához kapcsolódó speciális szolgáltatás biztosítására a szakemberek közti előzetes konzultáció, a családdal való időpont egyeztetés, illetve a szakmai protokoll szerinti írásbeli kérelem alapján került sor.

A pszichológiai tanácsadás kiemelt területei gyermekek esetében a magatartászavarok, érzelmi elakadások feldolgozása, családi diszharmóniából fakadó szomatikus tünetek kezelése, válás, gyász, iskolai erőszakot átélt gyermekek segítése, életvezetési tanácsadás, felnőttek esetében pedig az egyén konfliktuskezelési stratégiák bővítése, kommunikáció fejlesztése, önértékelési zavarok, érzelmi elakadások feldolgozása, válás, gyász, életvezetési tanácsadás.

2024 év során a pszichológiai tanácsadások száma **253 volt, amely 57 főt érintett.**

10. Mediáció

A családokkal végzett szakmai munka során alternatív konfliktuskezelő módszerként alkalmaztuk a mediációt.

A mediáció olyan önkéntes folyamat, melynek során egy független harmadik személy segíti a feleket a kölcsönösen elfogadható egyezség elérésében. A konfliktuskezelő módszer megakadályozza a vita kiterjedését és hozzásegíti a feleket a lehetséges megoldások kidolgozásához.

2024. évben **4 mediációs ülésre került sor, mely 8 főt érintett.**

A legtöbb esetben kapcsolattartási ügyelet igénybevételéhez kötődött a mediáció. Egyre több az olyan eset, ahol a szülők kapcsolata olyannyira megromlott, hogy találkozni is alig hajlandóak egymással, ilyenkor nagy szerepe van a szakemberek által nyújtott segítségnek.

11. Családterápia, családkonzultáció

A rendszerszemléletű megközelítés a családot tekinti a problémák keletkezésének és a terápiás beavatkozás egységének. A terápia fókuszában a család, annak alrendszerei illetve az egyén szignifikáns családi kapcsolatai állnak. A családi kapcsolatokban interakció, kommunikáció révén igyekszik változást létrehozni az élmények átélésének és feldolgozásának módjában, valamint a magatartásban. A családterápiában a tünet, illetve a tünezhordozó a család egészének zavarát, diszfunkcióját képviseli.

2024-ben **8** családterápiával érintett személy volt, családterápiára **14** alkalommal került sor. Családkonzultációra nem került sor.

12. Fejlesztő pedagógiai foglalkozás

A két fő fejlesztő pedagógus a 3-18 éves korú gyermekek pedagógiai szűrését, prevenciós és korrekciós fejlesztését végezte. A fejlesztés jelenti a megelőzést, a korrekciót és a tehetséggondozást is. Folyamatosan segíti a magántanulók felkészülését az osztályozó vizsgára.

A fejlesztő foglalkozások a családsegítők, esetmenedzserek javaslatára kezdődnek el, de gyakori, hogy a gyámhatóság a védelembe vételi határozatban előírja a gyermek számára a fejlesztésen való részvételt. Előfordult, hogy a szülők, látván gyermekük iskolai lemaradását, saját maguk kérték a szolgáltatást.

A legmagasabb számban az általános iskola 5-8 osztályos gyermekek vesznek részt a fejlesztő foglalkozásokon. A tervezett órák megtartása 80 %-os volt, hiányzások nagy része „igazolt” volt, amikor a szülők, vagy a gyermek maga jelezte, hogy valamilyen ok miatt akadályoztatva van.

Fontosnak tartjuk azt, hogy a rászoruló gyermekek minél szélesebb köre hozzájusson a segítséghez, ezért a 2023-as évtől megszerveztük a szolgáltatás külső helyszíneken való működését. Munkatársunk három általános iskolában biztosítja a fejlesztést az azt igénylő családok gyermekei részére.

A szakmai tevékenységek száma az elmúlt évben **691** volt, az érintett gyermekek száma pedig **74**.

A jelzőrendszer járási szintű működtetése

A jelzőrendszeri tanácsadó által készített „A zalaegerszegi járási jelzőrendszer értékelése a 2022. évben” című külön dokumentuma alapján a jelzőrendszer járási szintű működésének tapasztalatai az alábbiakban foglalhatók össze.

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet:

„10. § * (1) A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ

- a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d) a család- és gyermekjóléti szolgálat 9. § (7) bekezdése szerinti megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,

- e) segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában,
 - f) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,
 - g) megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, és
 - h) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.
- (2) A család- és gyermekjóléti központ az (1) bekezdés szerinti feladatokra, illetve azok koordinálására járási jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.”

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója fogadja és összegzi a szolgálatoktól érkezett jelzéseket és arról nyilvántartást vezet. A visszajelzés tartalmazza a megtett intézkedést (családlátogatás, célzott beszélgetés rövid összefoglalása, esetkonferencia).

Zalaegerszeg járás területén a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást az alábbi intézmények látják el:

1. Szociális, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Pacsa
2. Zalamenti és Őrségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálata
3. Tamasz Alapszolgáltatási Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálata
4. Söjtöri Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
5. Zalaegerszegi család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata

A Zalaegerszegi járás jelzőrendszere működése jellegzetességei az esetszámok tükrében a 2022. és 2023. és 2024. év összehasonlításában

Szociális, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Pacsa

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma megkétszereződött 2023-ban 2022-höz képest (10 (2023): 5 (2022)). 2022-2023-ban valamennyi jelzés a védőnői szolgálatról érkezett.

2024-ben az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma 2 volt, amik nagykorú vonatkozásában érkeztek, a védőnői szolgálat küldte őket.

A köznevelési intézményekből érkezett jelzések száma 14-ről 15-re emelkedett 2022-höz képest 2023-ban, valamennyi iskolai jelzés volt. 2024-ben a köznevelési és szakképző intézményekből érkezett jelzések száma 14 volt.

A rendőrségi jelzések száma 2022-ben 8, 2023-ban 4, 2024-ben 9 volt.

2022-ben 11 állampolgári jelzést érkeztetett a szolgálat, 2023-ban nem volt állampolgári jelzés, 2024-ben 1 állampolgári jelzés érkezett felnőtt korúról.

2022 és 2023 összehasonlításában a családi-kapcsolati konfliktusokról érkezett jelzések száma csökkent (2022:13/2023:3); a bántalmazásról érkezett jelzések száma 1-gyel csökkent (2022:6/2023:5). 2024-ben családi-kapcsolati konfliktusokról érkezett jelzések száma 8 volt, a családon belüli bántalmazásoké pedig 5. Probléma típusok tekintetében vezető probléma a területen az elhanyagolás volt 2024-ben, száma: 12, ebből oktatási-nevelési elhanyagolás 10 volt.

Az összes jelzés: 2022-ben 45, 2023-ban 37, 2024-ben 35 volt.

Söjtör Község Önkormányzata Söjtöri Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma felére csökkent 2022-2023 összehasonlításában (2022:6/2023:3). 2024-ben 9 egészségügyi szolgáltatótól érkezett jelzés, valamennyi a védőnői szolgálattól.

A településen magas volt az állampolgári jelzések aránya 2023-ban: az összes jelzés között (összes:31/állampolgári:9); 2024-ben nem volt állampolgári jelzés.

Vezető probléma a településen az elhanyagolás volt 2023-ban (11 jelzés), ebből 8 volt az oktatási-nevelési elhanyagolás; 2024-ben 20 esetben érkezett jelzés elhanyagolásról, valamennyi oktatási-nevelési elhanyagolás volt.

A családi konfliktusokról érkezett jelzések száma ugyancsak 2023-ban 8 volt (2022:7), 2024-ben 11.

Az összes jelzés számának alakulása: 2022:27/2023:31/2024:52.

Az iskolai jelzések száma fenti 52-ből 34.

Támasz Alapszolgáltatási Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma 2022-höz képest 2023-ban csökkent (10:2022/6:2023). 2022-ben kizárólag védőnői szolgálatok jeleztek, 2023-ban 2 db kórházi jelzés is érkezett. 2024-ben 12 egészségügyi szolgáltatótól érkezett jelzést fogadott a szolgálat, ebből 7 védőnői, 5 kórházi jelzés volt.

A köznevelési intézményekből beérkezett jelzések számadatai: 2022:37, ebből iskola: 34, óvoda: 3; 2023: 44, ebből iskola: 41, óvoda: 3 darab, 2024: 35, ebből iskolai 26, szakképző intézményből érkezett 9.

A rendőrség több jelzést küldött 2023-ban, mint 2022-ben (2022: 11/2023: 17), 2024-ben ismét növekedés volt tapasztalható, 25 rendőrségi jelzés érkezett.

Az állampolgári jelzések száma 1-ről 7-re növekedett 2023-ban 2022-höz képest, 2024-ben 3 volt.

A családon belüli bántalmazások száma is növekedett 2023-ban, 4-ről 9-re a két év összehasonlításában, ugyanezen problémátípus 2024-ben 21. A magatartászavar, teljesítményzavar problémátípus növekedése (2022:4/2023:9), majd enyhe csökkenése volt tapasztalható (2024:8).

Fogyatékoság, retardáció vonatkozásában 2022-ben nem volt jelzés, 2023-ban 3 jelzés érkezett, 2024-ben ismét nem érkezett jelzés.

Összes jelzés a szolgálat területén: 2022-ben 77, 2023-ban 83, 2024-ben 92 darab.

Zalamenti és Őrségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma nőtt 2023-ban (2022:2/2023:12), valamennyi jelzés védőnői volt; 2024-ben csökkent (2024:4), valamennyi védőnői jelzés volt.

A köznevelési intézményekből érkezett jelzések száma 2022-2023 vonatkozásában 10-ről 7-re csökkent, 2024-ben 13-ra emelkedett.

A rendőrségi jelzések száma 2-ről 6-ra emelkedett 2022-2023 viszonylatában, 2024-ben 1 rendőrségi jelzés érkezett.

Az összes jelzés 2022-ben 25, 2023-ban 28, 2024-ben 36 darab volt.

A legtöbb problémát az elhanyagolás jelentette a területen 2024-ben: 9, amiből 7 oktatási-nevelési elhanyagolás.

Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A köznevelési intézményektől és szakképző intézményektől érkezett jelzések száma növekedett 2022 és 2023 viszonylatában (2022:115/2023:125), mindkét évben ugyanannyi óvodai jelzés érkezett (9 db). 2024-ben 111 jelzés érkezett a köznevelési és szakképző intézményekből, az óvodai jelzések száma 10 volt.

A rendőrségi jelzések száma 2023-ban 81-re növekedett a 2022. évi 67-hez képest. 2024-ben 123 jelzés érkezett a rendőrségtől.

Az összes beérkezett jelzés 2022-ben 256, 2023-ban összesen 306 db volt (2022: 230 gyermek, 26 felnőtt vonatkozásában érkezett; 2023: 281 gyermek, 25 felnőtt vonatkozásában érkezett). A 2024. évben 402 jelzés érkezett, 364 kiskorúak, 38 felnőttek esetében.

Az életviteli problémák miatti jelzések száma 2-ről 7-re nőtt 2022 és 2023 összehasonlításában, 2024-ben ez a szám mindösszesen 9.

A családi konfliktusokról érkezett jelzések száma 50-ről 70-re növekedett 2022 és 2023 összehasonlításában, 2024-ben ez a szám 87.

Az elhanyagolás 2022 és 2023 összehasonlításában 89-ről 106-ra változott, az oktatási-nevelési elhanyagolásról 10-zel több jelzés érkezett (2022:77/2023:87). 2024-ben az elhanyagolásról érkezett jelzések száma 116, ebből az oktatási-nevelési elhanyagolás 86.

Az „egyéb probléma” miatti jelzések száma alakulása: 2022: 20, 2023: 37-re; 2024:64.

Az esetmenedzserek nyilvántartásában szereplő jelzések

A köznevelési és szakképző intézményekből érkezett jelzések száma 2023-ban a 2022. évi 81-ről 46-ra csökkent. 2024-ben ugyanez a számadat: 72.

A rendőrségi jelzések száma a 2022. évi 4-ről 2023-ban 33-ra növekedett, 2024-ben ismét nőtt: 63 db jelzés érkezett a rendőrségtől.

Ugyancsak emelkedett az ügyészségi, bírósági jelzések száma (2022:2/2023:10/2024:11).

Az összes beérkezett jelzés 2022-ben 105, 2023-ban 108, 2024-ben 179 darab volt.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, illetőleg a Zalaegerszegi járás

A zalaegerszegi szolgálathoz és az esetmenedzserekhez érkezett jelzések száma a következőképpen változott: 2022:361/2023:414/2024:581 darab.

A Zalaegerszegi járás összesített alakulása: 2022:535 db jelzés, 2023: 593 db jelzés. 2022-ben 44 esetben, 2023-ban 32 esetben érkezett jelzés felnőtt korúakról. 2024-ben 797 jelzés érkezett, amelyből 746 kiskorúakra, 51 felnőttre vonatkozott.

IV.

A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÁSÓGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPSZTALATAINAK BEMUTATÁSA:

A Zala Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya 2024. szeptember-október hónapban ellenőrzést folytatott az intézményi szolgáltatások

1. család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ és
2. a helyettes szülői ellátás

működési feltételeinek jogszerűségi ellenőrzése tárgyában a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ intézményében.

Az ellenőrzés összegző értékelése:

„A hatósági ellenőrzés alapján megállapítható, hogy az intézmény által biztosított szolgáltatások személyi és tárgyi feltételei a jogszabályi követelményeknek megfelelnek.

A megküldött adatszolgáltatás, dokumentumok és az egyeztettek alapján megállapítható, hogy az intézmény a Gyvt. 39. - 40. §, az Szt. 64. §-a szerinti szolgáltatások nyújtásánál a miniszter által közzétett szakmai módszerek alkalmazására törekszik.

Az ellenőrzési időszakban a jelzőrendszeri feladatokból adódó tevékenységet, szociális segítő munkát és a hatósági intézkedéssel érintett kliensek részére nyújtott támogatásokat biztosította az intézmény.

A szakmai munka minőségének biztosítása érdekében továbbra is szükséges a folyamatosan változó jogszabályi környezet és az ezek alapján módosuló szakmai ajánlások, protokollok módosulásából adódó változások folyamatos követése.

A vizsgálati jelentésben megállapított hibák megszüntetése szükséges, melynek megvalósulása a soron következő ellenőrzéskor kiemelten kerül vizsgálatra.

A szabályozottság, illetve az alapvető dokumentumokat érintően szükséges a vizsgálati jelentésben és a szakértői véleményben részletezett Szakmai program és mellékletei mellett a szolgáltatást érintő nyomtatványok aktualizálása, valamint a személyi feltételeket érintő intézkedések megtétele, melynek megvalósulása a soron következő ellenőrzés során kerül vizsgálatra.”

A kormányhivatal ellenőrzéséhez fűződően a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet kirendelt szakértőként elvégezte az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, valamint helyettes szülői ellátás szolgáltatások szakmai programban foglaltak megvalósulásának, valamint a szolgáltatások szakmai megfelelőségének véleményezését. A szakértői vélemény összegzése az alábbi:

„A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által lefolytatott vizsgálat során megállapításra került, hogy a Szolgálatra és a Központra vonatkozó Szakmai program tekintetében egyes tartalmi elemek magas színvonalon kerültek kifejtésre, ugyanakkor egyes tartalmi elemek pótlása és kiegészítése szükséges, melyek a szakértői véleményben részletezésre kerültek.

Felhívom a fenntartó figyelmét, hogy a két szolgáltatásnak rendelkeznie kell a vonatkozó jogszabályban meghatározott tartalommal készült és adekvát szakmai tartalmat tükröző szakmai alapidokumentummal, ezért annak – a szakmai megfelelőség érdekében – átalakítása, módosítása és kiegészítése szükséges a módosításra tett szakértői javaslatok figyelembevételével.

Felhívom a fenntartó figyelmét, hogy a két szolgáltatás megfelelő színvonalon történő ellátása érdekében a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberek a hatályos jogszabályoknak és szakmai szabályozó dokumentumoknak megfelelően végezzék el adminisztrációs kötelezettségeiket.

Valamennyi vizsgált szolgáltatás tekintetében javaslom, hogy a fenntartó és a szolgáltatást nyújtó évente közösen vizsgálja felül a Szakmai programot és amennyiben indokolt, aktualizálja, illetve egészítse ki.”

Fenti ellenőrzések során tett megállapítások, javaslatok alapján a Polgármesteri Hivatal felelős ügyintézője (intézményi kapcsolattartó) és az intézmény vezetője megkezdte az intézkedési terv kidolgozását és végrehajtását, ennek ütemezése 2025 évben folyamatos.

A Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság hatáskörébe tartozó, egyes módosításokkal érintett szabályzatok és a szakmai program jóváhagyása szintén folyamatában, legkésőbb a bizottság 2025. decemberi ülésére módosításra és beterjesztésre kerül.

Az ellenőrzési jelentés megküldésével egyidejűleg a kormányhivatal illetékese felhívta a fenntartó és az intézmény figyelmét arra, hogy a Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések számában változás következik be 2025. január 1. napjával, melynek következtében a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátási területe az alábbiak szerint változik: Alsónemesapáti, Kávás, Kispáli, Kisbucsa, Nagypáli, Nemesapáti, Nemeshetés, Szentpéterúr, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalaháshágy, Zalaszentgyörgy.

Fentiekre figyelemmel az ellátási szerződés 2024. december 18-án módosult, az intézmény a szervezeti és működési szabályzatában, valamint a szakmai programban átvezette a változást, melyet a hatáskörrel rendelkező Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság 2024. decemberi rendkívüli ülésén 120/2024. (XII.11.) és 121/2024. (XII.11.) határozatával jóváhagyott. A változás szolgáltatói nyilvántartói rendszerben történő átvezetéséről a Polgármesteri Hivatal gondoskodott.

Az intézmény tevékenysége megfelel az ellátotti igényeknek, szakmai tevékenysége az ellátotti csoportok szempontjából meghatározó.

Az fenntartó önkormányzat részéről érkező jelzésekre gyorsan reagál, figyelemmel vannak a megtett intézkedésről szóló visszacsatolásra.

Az intézmény jó kapcsolatot ápol civil szervezetekkel, intézményekkel, nyitott az együttműködési lehetőségekre, aktív munkát vállal azokban. Több önálló programjának népszerűsítése vármegyei szinten is hasznosnak tekinthető.

V.

JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA:

- A gyermekjóléti szolgáltatások magas szintű ellátása érdekében továbbra is fontos a konstruktív együttműködés, az intézményi és szakmai kapcsolatok ápolása.
- Ahogy az a beszámolóból kiderül, nagyon fontos az észlelő- és jelzőrendszer megfelelő működése. Ez az alapja annak, hogy az adott problémát minél hamarabb orvosolni tudják a szakemberek. Ennek elengedhetetlen feltétele a jelzőrendszer tagjainak együttműködése, a közös gondolkodás, szükség esetén az azonnali cselekvés. Mindehhez hozzátartozik a kölcsönös tájékoztatás és visszajelzés. Ezek fontosságát nem lehet elégszer hangsúlyozni, hiszen sok esetben egy késedelmes jelzés, vagy késedelmes reagálás visszafordíthatatlan károkat is okozhat.
- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a pályázati lehetőségeket, melyekkel a szolgáltatások fejlesztését lehetne kezdeményezni, vagy amelyek anyagi forrást biztosítanak szabadidős programok, táborok, vagy akár felvilágosító jellegű, pl. drogrevenüciók, előadások szervezéséhez.
- Továbbra is fontos, hogy a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek részt vehessenek szakmai megbeszéléseken, továbbképzéseken, hogy a változó jogszabályi környezetben naprakész, pontos információkkal rendelkezzenek.
- A fiatalok részére további közösségi színterek létrehozása elősegítheti a szabadidő hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok kialakítását.
- A pszichológiai tanácsadás kiszélesítése, szélesebb körben történő elérhetősége hozzájárulhat a családban jelentkező problémák hatékonyabb megoldásához.

A Gyvt. 68. § (3) bekezdésének h) pontja, amely szerint a gyámhatóság kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A konfliktuskezelő szolgáltatást a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítani tudja, azonban **a köznevelési intézményekben nem megoldott az iskolapszichológus igénybevételének lehetősége.**

A működő intézményi óvodapszichológus, iskolapszichológus hálózat felállítása fontos jövőbeni cél.

- Az internetes zaklatás témaköre sajnos egyre elterjedtebb a mindennapokban, gyakran a szülők nem is tudnak arról, milyen atrocitás éri gyermeküket, ezért ebben a témakörben is nagy szükség van prevenciós előadásokra, beszélgetésekre.
- Az egészséges életmóddal, a szenvedélybetegségekkel, a reális jövőképpel, tudatos iskola és pályaválasztással kapcsolatos foglalkozások, programok szintén hasznos segítséget nyújthatnak a gyermekeknek.

A megfogalmazott javaslatok, célok megvalósítása elősegítheti, hogy a gyermekek saját családjukban nevelkedhessenek, minél kevesebb esetben kerüljön sor hatósági intézkedésre, a gyermek családból történő kiemelésére.

VI.

A BÜNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, A GYERMEK ÉS FIATALKORÚ BÜNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA, BÜNELKÖVETÉSEK OKAI:

VI.1. Bünmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása:

Bünmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.

A bünmegelőzés feladata és célja, hogy egy adott településen az optimálishoz közelítsen a közbiztonsági helyzet, vagyis a lehető legkevesebb – főleg lakosság közeli – bűncselekmény, és kiemelt szabálysértés történjen, s ezzel egy időben növekedjen a felderített ügyek száma, csökkenjen az áldozattá válás esélye, növekedjék a lakosság biztonságérzete.

A bünmegelőzés rendszere akkor teljes, ha a helyi és a tágabb közösség is részt vállal benne, ha a célok elérése érdekében számítani lehet minden olyan személy és szervezet közreműködésére, amelyek a társadalom önvédelmi képességének javítása érdekében cselekedni tudnak és akarnak. A bünmegelőzés legfontosabb szereplői a rendőrök mellett a polgárőrök, a közterület-felügyelők, vagyonőrök, a nemzetiségi önkormányzatok, a védőnők, a pedagógusok, a házi- és szakorvosok, a gyermekvédelem szakemberei, a szociális szakemberek, a családsegítők, a szociális és egészségügyi ellátó rendszerben, az alkohol- és drogmegelőzésben és kezelésben dolgozók, valamint a kortárssegítő fiatalok.

Az ifjúság körében végzett bűnmegelőzési tevékenységben a polgárőr egyesületek mellett a Zalai Bűnmegelőzési Kortárssegítő Klub is fontos szerepet vállal.

Az **ifjúságvédelem, az általános prevenció** területén legfontosabb partnerek a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ (jelzőrendszeri korcsoportos team ülésein az ifjúsági referens állandó meghívott), a rendőrség bűnmegelőzéssel foglalkozó szakemberei, a Zala Vármegyei Kormányhivatal népegészségüggyel, áldozatvédelemmel foglalkozó és igazságügyi szolgálatot biztosító munkatársai, az iskolai védőnői hálózat. A törvény nem írja elő ifjúságvédelmi felelősök alkalmazását, majdnem minden oktatási intézményben van olyan pedagógus, aki foglalkozik ezzel a területtel.

A „Veszélyvágta” tanéven átívelő komplex prevenciós programsorozatot, a 2022-es évtől egy új vetélkedő váltotta fel. A *Játék a Biztonságért Középiskolás Bűnmegelőzési Vetélkedő* a Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztálya és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közös szervezésében 2024-es évben is megvalósult. A program célja a fiatalok bűn-és balesetmegelőzési ismereteinek bővítése áldozattá- és elkövetővé válásuk megelőzése érdekében, játékos, bűnmegelőzési célokon túl pályaaorientációra is alkalmas vetélkedő formájában. A rendezvényen a Zalaegerszegi középfokú oktatási intézmények 9. évfolyamos osztályai vettek részt – intézményenként egy osztály (összesen 10 osztály).

A vetélkedő helyszínei voltak például: Zalaegerszegi Televízió, Zalaegerszegi Rendőrkapitányság, Tűzoltóság, Vöröskereszt, Egészségfejlesztési Iroda, Art Mozi, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Dózsa pálya). A vetélkedőt forgószínpadszerűen, különböző elméleti és ügyességi feladatok megoldásával zajlottak.

A **Zalaegerszegi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)** és a **Zalai Bűnmegelőzési Kortárssegítő Klub** 2024. évben pályázati lehetőségek hiányában főleg online működött.

A Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város **Bűnmegelőzési Tábora 2024. július 7–12. között megszervezésre került**, az Őrségi Patakturpart Alpaka Panzióban Kisrákos településen. A képzésen a zalaegerszegi általános és középiskolák 7-8. osztályos diákjai vettek részt, összesen 25 fő. Előadások, gyakorlati foglalkozások, csoportfoglalkozások, szituációs játékok szerepeltek a programok között.

A XII. Zalaegerszegi Ifjúsági Kerekasztal PIKNIK-re, 2024. november 28-án került sor a Mindszentyneumban.

A Zalaegerszegi Ifjúsági Kerekasztal 2009. év októberében alakult meg. A Kerekasztal tagsága felöleli az ifjúsággal foglalkozó szakterületek képviselőit. A résztvevők a diákönkormányzat, a Zalaegerszegi Egyetemisták Egyesülete, a hallgatói önkormányzatok, a Zalaegerszegi Fiatalok Egyesülete, az oktatási intézmények, gyermek- és ifjúságvédelmi szakemberek, a bűnmegelőzési szervek munkatársai, kulturális intézmények vezetői, civil szervezetek képviselői, a média képviselői és az önkormányzat is tagja.

A Zalaegerszegi Ifjúsági Kerekasztal PIKNIK program, 2024. november 28-án már tizenkettedik alkalommal került megrendezésre. A program a legkiemelkedőbb olyan, évente ismétlődő ifjúsági fórum, ahol a fiatalok és a velük bármely relációban foglalkozók legtagabb köre van együtt jelen - éppen ez adja meg ifjúságszakmai jelentőségét és rangját.

A programnak különleges aktualitást adott, hogy a 2009. október 13-án a Keresztury VMK-ban megalakult Zalaegerszegi Ifjúsági Kerekasztal ott elfogadott SZMSZ dokumentuma szerint a szervezetbe regisztrált tagok tagsági viszonya 3 év időtartamra szól. Az idézett dokumentum szerint a 3 év lejártával a tagsági viszonyt meg kell újítani. 2024 évben a tagság megújítás aktuálisává vált (mivel a koronavírus világjárvány és az azt követően európai energia válság miatt, nem volt lehetőség az elmúlt két évben a Piknik megrendezésére).

A tagintézményeknél is számos szervezeti és személyi változásra került sor az elmúlt években

és ezek miatt is aktuálissá vált a szervezeti kérdések áttekintése, valamint - ehhez kapcsolódóan - a Zalaegerszegi Ifjúsági Kerekasztal SZMSZ dokumentumának felülvizsgálata.

A XII. Ifjúsági Kerekasztal Piknik ezért részben a tagság megújítása, a szervezeti kérdések rendezése jegyében telt, nem nélkülözve azonban az egyéb hasznos információkat, előadásokat és a kötetlen eszmecsere sem.

A kerekasztal tagjai előadásokat is hallhattak a PIKNIKEN: Klausz Melinda, közösségi média szakértő, specialista *Megosztok, tehát vagyok - Hogyan véd meg magad az online térben* címmel tartott előadást az online-tér veszélyeiről, ezt követően a Drogkutató Intézet Nonprofit Kft. stratégiai igazgatója, Téglásy Kristóf a nemzetközi droglegalizációs kísérletekről osztott meg információkat a hallgatósággal, majd a Civil Védelmi Intézet Egyesület bemutatkozására került sor.

A Zala Vármegyei Rendőrfőkapitányság részéről Tóth László r. alezredes a Bűnmegelőzési Alosztály vezetője *Balhé a suliban* – fiatalok által elkövetett bűncselekmények megelőzésének lehetőségeit ismertette. A programot a Zala Vármegyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály munkatárásának a GINOP Plusz-4.1.1-23 „Ifjúsági Garancia Plusz” Pillér projekt bemutatása zárta.

A tagok visszajelzései alapján hasznosnak bizonyult a program, sok olyan információhoz, tudáshoz juthattak, amit a fiatalok körében végzett mindennapi munkájuk során majd kamatoztatni tudnak, valamint, több általuk még nem ismert szervezettel tudtak kapcsolat kialakítani.

VI.2. Gyermek- és fiatalkorúak elkövetett bűncselekményei, elkövetés okai:

/Zalaegerszegi Rendőrkapitányság adatai alapján/

Gyermek és fiatalkorúak által jellemzően elkövetett bűncselekmények (NETZSARU alapján*)

Bűncselekmény megnevezése	Elkövetők és bűncselekmények					
	2022.		2023.		2024.	
	Gyermek-korú	Fiatalkorú	Gyermek-korú	Fiatalkorú	Gyermek-korú	Fiatalkorú
Testi sértés	0	4	0	1	0	12
Rongálás	0	4	0	3	0	4
Visszaélés okirattal	0	0	0	0	0	0
Egyéb nemi erkölcs elleni bűncselekmények	0	0	0	0	0	0
Szemérem-sértés	0	0	0	0	0	2
Zaklatás	0	0	0	0	0	2
Garázdaság	0	16	0	1	1	8
Visszaélés	0	0	0	0	0	0

lőfegyverrel						
Lopás	0	6	3	10	0	7
Betöréses lopás	0	0	2	1	0	0
Rablás	0	0	0	0	0	0
Zsarolás	0	0	0	1	0	0
Kábítószerrel való visszaélés	0	3	0	3	0	5
Egyéb	0	3	3	12	1	15
Összesen	0	36	8	32	2	55
	36		40		57	

* megjegyzés: adott év január 1-jei állapot

Az egyéb bűncselekményekbe beletartozik az egészség elleni bűncselekmények, az emberi méltóság elleni bűncselekmények, a szabadság elleni bűncselekmények, egyéb hivatalos személy elleni bűncselekmények, egyéb közbizalom elleni bűncselekmények, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, készpénz-helyettesítő fizetési eszközhöz kapcsolódó bűncselekmények, gépkocsi feltörés.

Gyermek és fiatalkorúak sérelmére jellemzően elkövetett bűncselekmények

Bűncselekmény megnevezése	Sértettek és bűncselekmények					
	2022.		2023.		2024.	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Gyermekkorú	Fiatalkorú	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Testi sértés	3	7	4	2	5	7
Nemi erkölcs elleni bűncselekmények (pl: Szemérem-sértés)	0	1	0	0	1	9
Garázdaság	0	7	0	0	0	4
Lopás	0	0	0	4	0	1
Visszaélés okirattal	0	0	0	0	0	0
Zsarolás	0	0	1	0	0	0
Kiskorú vesz.	3	0	2	0	3	1
Összesen	6	15	7	6	9	22
	21		13		31	

* megjegyzés: adott év január 1-jei állapot

Bűncselekmények elkövetése gyermekkorúak, fiatalkorúak által

A Zalaegerszegi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2024-ben két gyermekkorú becsületsértés és garázdaság bűncselekményét követte el, melyek megszüntetésre kerültek büntethetőséget kizáró ok miatt. Fiatalkorú lányok 7, fiatalkorú fiúk 48 bűncselekményt követtek el. A jogsértések közül a legnagyobb számban a testi sértés (12 eset), a lopás (7 eset) a kábítószer birtoklása (5 eset) a járművezetés ittas állapotban (4 eset), és a rongálás (4 eset) bűncselekményét követték el fiatalkorúak. Ezen túl 1-3 esetben előfordult még szeméremsejtés, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, garázdaság, becsületsértés és gyermekpornográfia elkövetése. Fenti bűncselekmények leggyakoribb elkövetési helyei az iskola, a közterület valamint a gyermekotthon. A testi sértés bűncselekményt általában egymást ismerő fiatalok konfliktusaik kezelésére, a lopás bűncselekményt pedig leggyakrabban boltok sérelmére követnek el.

Áldozattá válás gyermekkorúak, fiatalkorúak esetében

A gyermek- és fiatalkorúak leginkább családon belüli erőszak, iskolai erőszak, vagyon elleni bűncselekmények áldozatává váltak. A sérelmükre elkövetett deliktumok közül leggyakoribbak a kiskorú veszélyeztetése, tartás elmulasztása, szemérem elleni erőszak, testi sértés, kényszerítés, lopás, zaklatás, valamint a garázdaság, illetve szexuális visszaélés. Tetteiket leginkább egymás sérelmére követik el. Fiatalkorúak elsősorban vagyon elleni bűncselekmény sértettjévé válnak. Áldozattá válásuk legfőbb okai közé sorolhatjuk figyelmetlenségüket, könnyelműségüket, értékeikkel való hivatkozásukat, nem megfelelő vagyon védelmet, naivitásukat, befolyásolhatóságukat, kiszolgáltatottságukat, védekezésre képtelen állapotukat, továbbá a kortársak negatív befolyásoló hatását. Áldozattá válásuk helyszíne elsősorban a családi környezet, oktatási intézmény, illetve a szórakozóhelyek környéke.

A sértetté válás szubjektív okai közül kiemelést érdemel a kiszolgáltatottság, a függő viszony, az óvatosság hiánya, a gondatlanság, a szükséges vagyonvédelem elmulasztása, figyelmetlenség, hosszabb ideje tartó konfliktushelyzet, védekezésre képtelen állapot, míg az objektív okok közül a környezet közömbössége, terület elhanyagoltsága, kivilágítatlansága. Az elmúlt évben is megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a gyermek- és fiatalkorúak áldozattá válásának megelőzésére.

A kapitányság illetékességi területén a körzeti megbízottak és a járőrök a napi szolgálatuk során figyelemmel kísérik a veszélyeztetettnek ítélt családokat. Családon belüli erőszak esetén – amennyiben kiskorú érintett van- minden esetben adatlapot küldünk az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé.

Bűnmegelőzés

A Zalaegerszegi Rendőrkapitányság illetékességi területén a bűnmegelőzési feladatokat a Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztálya, a Zalaegerszegi Rendőrkapitányság iskolai bűnmegelőzési tanácsadója, valamint a Rendészeti állományból kijelölt iskolarendőrök látják el.

A bűnmegelőzési feladatokban aktívan kiveszik a részüket a kapitányság valamennyi szakterületén dolgozó munkatársak is.

A 2024-es évben oktatási intézményekben 210 alkalommal, 4920 fő vett részt a rendőrségi foglalkozásokon, 8 alkalommal egyéb iskolai rendezvényen vettünk részt.

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók 162 előadást tartottak 3960 fő részére különböző prevenciós témákban (kábitószer prevenció, kiberbiztonság, állatvédelem).

A „*Mentsétek meg Gordont!*” elnevezésű, az internetes zaklatás, és az iskolai erőszak

megelőzése érdekében kifejlesztett élménypedagógiai foglalkozás 20 alkalommal, 484 általános iskolás részvételével valósult meg.

2024-ben két tábor lebonyolítása történt Kisrákoson és Zalaszentlászlón. A tavalyi évben is részt vettünk a „Sütni jobb” prevenciós program lebonyolításában. Heti rendszerességgel ifjúságvédelmi órákat hajtottunk végre, melynek célja az iskolakerülés visszaszorítása, az áldozattá-, elkövetővé válás megelőzése.

Zalaegerszeg városában 13 alkalom során 51 főt igazoltattunk, akik tanítási időben tanintézményen kívül tartózkodtak, ebből egy fő körözés alatt álló fiatalkorú elfogására került sor.

VI. 3. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos tapasztalatok:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Drogellenes Stratégiája (2022-2026) az aktuális helyzetet, intézményi tevékenységet, célokat együttesen mutatja be, kezeli és határozza meg a Zalaegerszegi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum céljait. Az aktuális élethelyzetre ható körülményekhez alkalmazkodva törekedni kell a stratégiai célok megvalósítására a drogprobléma csökkentése érdekében.

A drogprobléma közösségi probléma: az egyén problémája közösségben alakul ki, ott manifesztálódik, terjed, majd a közösség lesz alkalmas az enyhítésére is.

A kábítószerügyi egyeztető fórumok fő feladata azon együttműködések és összefogások generálása, majd koordinálása, amelyek helyi viszonylatokban képesek hatékonyan működni és közösen fellépni a drogtéma többirányú megoldása érdekében.

Annak, hogy az utóbbi évtizedekben felerősödtek az aggodalmak, kettős oka van: egyrészt az orvostudomány fejlődésével olyan negatív, az egészséget károsító, a személyiséget torzító, az emberi kapcsolatokat bomlasztó hatásaik kerültek napvilágra, amelyekről elődeink nem tudhattak, másrészt, hogy zaklatott mindennapjaik elviselésére egyre többen használják a szereket először feszültségeik oldására, majd a függőség kialakulásával már nem tudnak nélkülük élni. A mértéktelen fogyasztás okozta megbetegedések és személyiség-torzulások pedig családok ezreit sodorják kétségbeesésbe és az anyagi lecsúszás mélységeibe. Köztudott, hogy a függőség és következményei nem csupán az érintett egyént, hanem a környezetében élőket is sújtják. Alkoholfogyasztásban a világstatisztika élmezőnyében állunk és erre nem lehetünk büszkéek.

Különösen veszélyeztetettek a gyermekek és a fiatalok. A vizsgálatok azt mutatják, hogy a gyermekek egyre többen és egyre fiatalabb korban kezdik el használni a drogokat, gyakran a felnőtté válás szimbólumát látva bennük. Életkorukból, korlátozott belátási, előrelátási képességükből adódóan – többnyire nem mérik fel a szerek saját egészségükre és személyiségükre gyakorolt pusztító hatásait. Mint ahogy nem látják azt sem, hogy ez az életforma megaláztatás a társadalom által nem preferált beállítódásoknak, a bűnözésnek. A kiváltó okok között a családból menekülés, a magányosság, az örömkeresés igénye is szerepel. A gyermekkorúaknál elsősorban a dohányzás és alkoholos italok fogyasztása érhető tetten, de a kábítószer használata sem ismeretlen a korcsoportnál. Ez utóbbi tekintetében legveszélyeztetettebb a középiskolás korosztály, ahol országos adatok szerint évről évre emelkedő tendenciákkal, mára már legalább egyharmaduk kipróbált valamilyen drogot. Nem kis számban találhatók köztük jólszituált, tanult szülők gyermekei is.

A kábítószer fogyasztók többszörösen veszélyeztetettek, mert az étellel szembeni közömbösségük, az értékek elvesztése, tagadása üressé, labilissá, érdektelenné teszi a személyiséget. Állapotuk pedig egyaránt viheti őket az öngyilkosság, az agresszió, a kriminalitás vagy egyéb devianciák irányába. További kockázati tényező, hogy egy részük a felnőtt szenvedélybetegek táborát fogja később gyarapítani.

A hangsúly éppen ezért a hozzájárítás jogi szabályozásának szigorítása mellett elsősorban a megelőző típusú felvilágosításon van.

A KEF együttműködéseiben a résztvevők önállósága mellett meg kell jelennie a közös akaratnak és a közös kommunikációnak, amely a szervezet azon közös identitásán alapul, hogy a tagok - a KEF égisze alatt - együtt többet tehetnek a kitűzött célok elérésben, mint külön – külön.

A KEF ezért összekötőkapocs:

- a helyi közösségek különböző, szakmailag releváns közösségei között
- az oktatási intézmények és a megelőző, egészségnevelő tevékenységet végzők között
- a drogszakma és a laikus közösség között, beleértve a civil szerveződéseket és a fiatalok közösségeit is
- a drogprobléma szakmai képviselői és a nyilvánosságot biztosító intézmények, az elektronikus és írott média között
- az országos és helyi stratégiák között
- más települések KEF szervezetei között, kölcsönös tapasztalatszerzés céljából

A kábítószerügyi fórum koordinációs tevékenysége kettős, hiszen egyrészt ellátja a hozzá csatlakozott intézmények, hatóságok közötti belső koordinációt, másrészt a kifelé irányuló koordinációval és az azt kísérő kommunikációval igyekszik összefogni és segítő együttműködésre bírni a helyi társadalom minél szélesebb közösségét. A KEF feladata, hogy a helyi közösségekben a problémák vonatkozásában releváns, sőt gyakran a drogproblémán túlnyúló egyéb addiktológiai, bűnmegelőzési, egészségfejlesztő prevenciós tevékenységeket generálja, összefogja és koordinálja.

Együttműködő szakterületek:

- Oktatás / nevelés
- Egészségügy, elterelés, rehabilitáció
- Mentálhigiénés szolgáltatások
- Szociális terület
- Család-és gyermekjóléti szolgáltatók
- Intézményi, iskolaorvosi és védőnői hálózat
- Igazgatási, önkormányzati szakterületek
- Bűnmegelőzés, felderítés
- Baleset-megelőzés
- Kortárssegítés
- Igazságügyi, áldozatvédelmi, jogi szolgáltatások
- Büntetés-végrehajtás
- Kulturális és sport lehetőségeket biztosítók
- Foglalkoztatáspolitikai terület
- Vendéglátás, szórakoztató üzletágak
- Média
- Egyházi szolgáltatások
- Munkahelyek
- Civil szervezetek

VII.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A CIVIL SZERVEZETEKSEL

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata folyamatos kapcsolatot tart fenn a civil szervezetek képviselőivel, támogatja azok működését és programjait.

A városban számos civil sportegyesület működik, akik jelentős szerepet vállalnak a gyermekek egészségnevelésében, szabadidős tevékenységek szervezésében, számos civil szervezet pedig kulturális és oktatási témakörben szervezett programjain keresztül kívánja elérni a gyermekek ismereteinek bővítését, szórakoztatását.

Az önkormányzat, a civil szféra, illetve a civil szervezetek egymás közötti kommunikációjára és összefogására számtalan jó példa volt az elmúlt évek folyamán a városban, a kapcsolatépítésre és kapcsolatápolásra a jövőben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Humánigazgatási Bizottsága 44/2025. (V.05.) határozatával egyhangúlag – 15 igen szavazattal – támogatta a határozati javaslatban megfogalmazottakat.

A Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság 51/2025. (V.05.) határozatával – 13 igen, egyhangú szavazattal – az előterjesztést közgyűlési tárgyalásra alkalmasnak tartja.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselőtestülete 20/2025. (V.06.) határozata értelmében a „Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról” című előterjesztéssel egyetért, elfogadásra ajánlja a Közgyűlésnek.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzata Képviselőtestülete 20/2025. (V.07.) határozata értelmében a „Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról” című előterjesztéssel egyetért, elfogadásra ajánlja a Közgyűlésnek.

Kérem a tisztelt közgyűlést a tájékoztató, illetve az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztatót elfogadja.

A közgyűlés felkéri a címzetes főjegyzőt, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a tájékoztatót és annak elfogadásáról szóló határozatot küldje meg a Zala Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Határidő: 2025. május 31.

Felelős: dr. Kovács Gábor címzetes főjegyző

Zalaegerszeg, 2025. május 8.

**Balaicz Zoltán s.k.
polgármester**